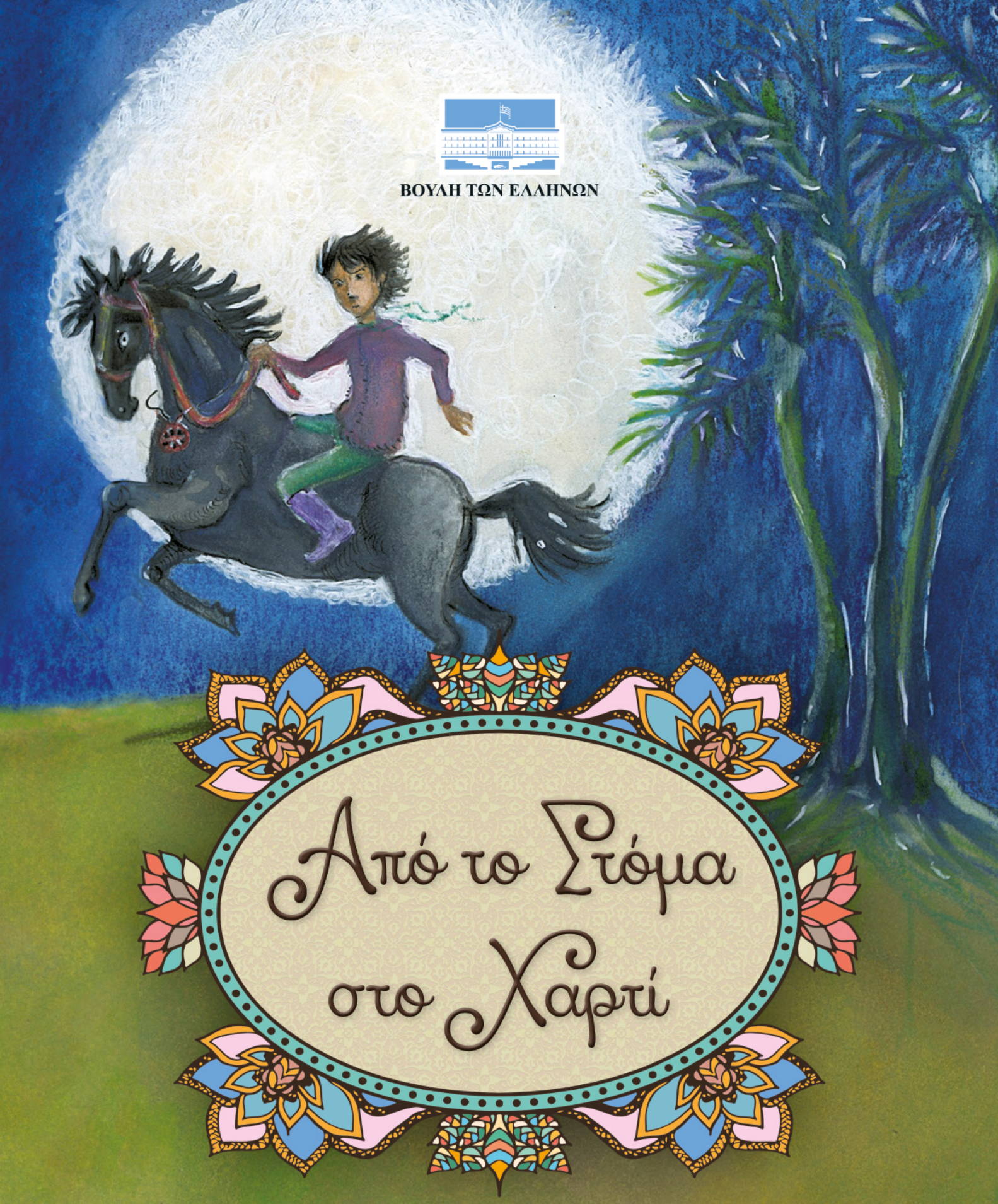

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Από το Στόμα στο Χαρτί

ΔΕΚΑ ΤΣΙΓΓΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2017

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΔΕΚΑ ΤΣΙΓΓΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2017

ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ | Διεύθυνση Εκδόσεων & Εκτυπώσεων

Συντονισμός έκδοσης
Βασιλική Νίκα
Εικονογράφηση εξώφυλλου
Λήδα Βαρβαρούση
Μακέτα εξώφυλλου - Καλλιτεχνική επιμέλεια βιβλίου
Παναγιώτης Ζευγώλης
Επιμέλεια κειμένων
Πασχάλης Πράντζιος
Διορθώσεις
Βαρβάρα Καρζή

© 2017 ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ISBN 978-960-560-135-5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Νίκου Βούτση 9

της Βουλευτού ΣΥΡΙΖΑ Καρδίτσας και Μέλους της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων κ. Χρυσούλας Κατσαβριά-Σιωροπούλου 11

της Προέδρου του Ελληνικού Τμήματος της ΙΒΒΥ- Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου κ. Βασιλικής Νίκα 13

Εισαγωγικό σημείωμα – Η ζωή, τα βιώματα και η ιστορία των τσιγγάνων μέσα από τα τσιγγάνικα παραμύθια – Παναγιώτης Χαρίτος 15

Τα βερεσέδια του Τσιγγάνου
Διασκευή: Αγγελική Βαρελλά – Εικονογράφηση: Χρήστος Δήμος. 19

Ο Τσιγγάνος βοσκός
Διασκευή: Ελένη Δικαίου – Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης. 27

Οι φίλοι και ο πλούσιος Τσιγγάνος
Διασκευή: Βαγγέλης Ηλιόπουλος – Εικονογράφηση: Κέλλυ Ματαθία-Κόβο. 35

Ο νιόπαντρος Τσιγγάνος
Διασκευή: Μάνος Κοντολέων – Εικονογράφηση: Νικόλας Ανδρικόπουλος. 41

Το πάθημα του Τσιγγάνου
Διασκευή: Κατερίνα Μουρίκη – Εικονογράφηση: Λήδα Βαρβαρούση 49

Ο πανέξυπνος Τσιγγάνος
Διασκευή: Ιωάννα Μπαμπέτα – Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης. 57

Ο Τσιγγάνος και ο Άγιος Πέτρος
Διασκευή: Ηρώ Παπαμόσχου – Εικονογράφηση: Κωνσταντίνα Καπανίδου 65

Ο Τσιγγάνος βασιλιάς με το φτερωτό άλογο
Διασκευή: Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου – Εικονογράφηση: Νίκος Γιαννόπουλος 73

Η καλή πεθερά και η τεμπέλα νύφη
Διασκευή: Πασχάλης Πράντζιος – Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης 79

Ο τυφλός Τσιγγάνος
Διασκευή: Λίτσα Ψαραύτη – Εικονογράφηση: Λέλα Στρούτση. 87

Στα παραμύθια έδωσαν νέα πνοή
με την πένα τους οι συγγραφείς

Αγγελική Βαρελλά
Ελένη Δικαίου
Βαγγέλης Ηλιόπουλος
Μάνος Κοντολέων
Κατερίνα Μουρίκη
Ιωάννα Μπαμπέτα
Ηρώ Παπαμόσχου
Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου
Πασχάλης Πράντζιος
Λίτσα Ψαραύτη

Και ζωντάνεψαν με τα χρώματά τους
οι εικονογράφοι

Νικόλας Ανδρικόπουλος
Νίκος Γιαννόπουλος
Κωνσταντίνα Καπανίδου
Κέλλυ Ματαθία-Κόβο
Λέλα Στρούτση
Λήδα Βαρβαρούση
Χρήστος Δήμος

Οι φωτογραφίες είναι του Ανδρέα Κατσικούδη

Όλοι οι συντελεστές αυτού του βιβλίου
εργάστηκαν εθελοντικά

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Οι προφορικές ιστορίες είναι ανυπολόγιστης ηλικίας και γι' αυτό και είναι ανυπολόγιστης αξίας. Ο πολιτισμικός αυτός πλούτος εμπεριέχει τη σοφία και τις εικόνες ολόκληρων γενεών αλλά και την προσωπική συμβολή του καθενός που τις αφηγήθηκε.

Με αυτή την έκδοση, οι ιστορίες καταγράφονται και μένουν στην Ιστορία. Η ροή όμως δε σταματά. Οι ιστορίες θα συνεχίσουν να περνούν από στόμα σε στόμα και να εμπλουτίζονται.

Η Βουλή των Ελλήνων, ανοιχτή σε όλο το εύρος της ελληνικής κοινωνίας, με σεβασμό στις ιδιαίτερες κουλτούρες της κάθε κοινωνικής ομάδας, χαιρετίζει την πρωτοβουλία καταγραφής των προφορικών παραμυθιών των Ρομά. Η έκδοση αυτή θα αποτυπώσει τις ιστορίες που ακούν τα παιδιά των Ρομά, αλλά θα δώσει την ευκαιρία σε όλα τα παιδιά της ευρύτερης κοινωνίας να γνωρίσουν τα νέα στοιχεία που εμπεριέχει αυτή η παράδοση, αλλά και να αναγνωρίσουν ομοιότητες και κοινές αναφορές. Το ίδιο το παραμύθι, εξάλλου, είναι ένας οικουμενικός θησαυρός.

Νίκος Βούτσης

Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης

ΠΡΙΝ ΚΑΜΠΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ, υλοποιήσαμε για τις Παιδικές Βιβλιοθήκες Καρδίτσας ένα πρόγραμμα για τους Ρομά. Η εικόνα των μικρών τσιγγανόπαιδων, η φλόγα στα μάτια τους, η λαχτάρα με την οποία έπαιρναν τα βιβλία στα χέρια τους δε θα σβήσουν ποτέ από τη μνήμη μου! Μέσα από τα βιβλία προσπαθούσαν να γνωρίσουν έναν κόσμο διαφορετικό απ' τον δικό τους, να τον κρατήσουν στα χέρια τους, να τον εξερευνήσουν.

Αυτή η εικόνα των παιδιών έφερε στο μυαλό μνήμες και των δικών μου παιδικών χρόνων, τότε που η θέα ενός βιβλίου μας έκανε ν' ανοίγουμε τα μάτια μας διάπλατα και να τρέμουμε από λαχτάρα και συγκίνηση στο ξεφύλλισμά του.

Από τότε, η επιθυμία μου να μπορέσω να συνεισφέρω με οποιονδήποτε τρόπο στη δημιουργία ενός βιβλίου έγινε στόχος προσωπικός. Ένα βιβλίο που θα κλείνει μέσα του τον δικό τους κόσμο, με τους δικούς τους ήρωες, με τα χρώματα, τις εικόνες και τις μυθοπλασίες της φυλής τους. Της φυλής των Τσιγγάνων, των αιώνιων ταξιδευτών...

Σήμερα, λοιπόν, έχω τη χαρά ως κοινοβουλευτική εκπρόσωπος του νομού μου να κρατάω στα χέρια έναν μικρό θησαυρό με παραμύθια των Ρομά της Καρδίτσας. Μία συλλογή μέσα από την οποία αναδεικνύονται τα ήθη, τα έθιμα και η κουλτούρα αυτών των ανθρώπων, των τόσο κοντινών και συνάμα τόσο άγνωστων. Και αυτά τα παρα-

μύθια να έχουν γραφτεί με σεβασμό από σημαντικούς Έλληνες συγγραφείς για παιδιά και να έχουν συνοδευτεί από εικόνες σπουδαίων καλλιτεχνών και εικονογράφων.

Είμαι περήφανη που αυτή η έκδοση πραγματοποιείται από τη Βουλή των Ελλήνων και ευχόμαστε να φτάσει σε κάθε παιδί αποτελώντας κίνητρο για ανάγνωση, λίκνο αισθητικής απόλαυσης αλλά και καταφύγιο στις δύσκολες στιγμές. Ας είναι καλοτάξιδο κι ας σκορπίσει μακριά τα στερεότυπα, τις προκαταλήψεις, τον φόβο απέναντι στο διαφορετικό.

Χρυσούλα Κατσαβριά-Σιωροπούλου

Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ Καρδίτσας

Μέλος της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ IBBY (International Board on Books for Young people), της Διεθνούς Οργάνωσης για τα Βιβλία για Νέους –ελληνικό τμήμα της οποίας αποτελεί ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου–, το 1953 ήταν το όραμα μιας σπουδαίας γυναίκας, της Jella Lepman. Πολιτική πρόσφυγας η ίδια στη Μεγάλη Βρετανία, από τη Γερμανία του 1936, επέστρεψε σε αυτήν μετά τον πόλεμο πιστεύοντας ότι η ελπίδα για έναν κόσμο χωρίς βία βρίσκεται στα χέρια των παιδιών. Ορμώμενη από αυτήν την πεποίθηση ίδρυσε αρχικά, το 1949, και τη Διεθνή Βιβλιοθήκη του Μονάχου. Για τη Lepman τα παιδιά όλου του κόσμου έπρεπε να έχουν πρόσβαση σε βιβλία υψηλού επιπέδου ως προς το κείμενο και την εικονογράφηση, ώστε να γίνουν ενημερωμένοι και καλλιεργημένοι αναγνώστες.

Ενστερνιζόμενοι λοιπόν κι εμείς τα ιδανικά της, πιστεύουμε ότι το βιβλίο είναι το μέσο που φέρνει τα παιδιά των σημερινών πολυπολιτισμικών κοινωνιών το ένα πιο κοντά στο άλλο. Γίνεται μέσο συνάντησης, γνωριμίας και αλληλοκατανόησης σε διεθνές, εθνικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο. Τα παιδιά μέσα από τα παραμύθια μαθαίνουν αξίες όπως είναι ο σεβασμός, η αποδοχή πολιτισμικά διαφορετικών ομάδων και η ειρηνική τους συνύπαρξη στον ίδιο τόπο. Γνωρίζοντας τις ιστορίες του «άλλου» γινόμαστε κοινωνοί των παραδόσεών του, των πεποιθήσεών του και τελικά τον γνωρίζουμε βαθύτερα.

Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας φιλοδοξεί να γίνει η γέφυρα που θα ενώσει όλα τα παιδιά μέσα από τις ιστορίες που ξεπηδούν από την προφορική παράδοση των Ρομά, ξαναγράφονται με την πένα σπουδαίων συγγραφέων παιδικής λογοτεχνίας, εικονογραφούνται από σημαντικούς εικονογράφους και παραδίδονται σε χέρια παιδικά με στόχο τη γνωριμία των πολιτισμών και των αξιών.

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους συντελεστές αυτού του βιβλίου οι οποίοι εργάστηκαν εθελοντικά.

Βασιλική Νίκα

Πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της IBBY

Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου

Η ΖΩΗ, ΤΑ ΒΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΤΣΙΓΓΑΝΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΣΙΓΓΑΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Το παραμύθι είναι μια ιδιαίτερη αφηγηματική πρακτική στη ζωή των Ρομά. Στη γλώσσα ρομανί λέγεται «μασάλι».

Σε όλη τους τη ζωή οι Ρομά μεγάλωναν τα παιδιά τους με παραμύθια. Συγκεντρώνονταν όλοι μαζί το βράδυ —οι γεροντότεροι, οι νέοι, τα παιδιά και οι γυναίκες— έκαναν έναν μεγάλο κύκλο γύρω από τα τσαντίρια, άναβαν μια μεγάλη φωτιά στη μέση και ξεκινούσαν να αφηγούνται παραμύθια διδακτικού χαρακτήρα στους νέους και στις νέες, στα παιδιά και στις γυναίκες, βγαλμένα μέσα από τη ζωή, τα βιώματα και την ιστορία τους.

Έτσι, τα τσιγγάνικα παραμύθια αποτελούσαν, εκτός από έναν τρόπο ψυχαγωγίας και διασκέδασης, και μια μορφή διδασκαλίας και καθοδήγησης των νεοπαντρεμένων, των νεαρών κοριτσιών και αγοριών, της γυναίκας, της νύφης, της πεθεράς. Βοηθούσαν την τσιγγάνικη κοινωνία να μάθει τους τρόπους και τους κανόνες συμπεριφοράς απέναντι στο κοινωνικό σύνολο, τον σεβασμό των αξιών και των αρχών κάθε ατόμου αλλά και της κοινωνίας, την ανάληψη κοινωνικών ρόλων προκειμένου να επιβιώσουν αλλά και να αποτρέψουν λάθη στο μέλλον. Τα τσιγγάνικα παραμύθια υπηρετούν τη δικαιοσύνη, το δίκαιο,

τη διαφάνεια, την αξιοπρέπεια, την ελευθερία, την ισότητα και την ισοτιμία και γενικά την αλήθεια. Αυτές τις ηθικές αρχές και αξίες προσπαθούν οι γηραιότεροι της τσιγγάνικης κοινωνίας μέσα από τον παραμυθιακό λόγο να μεταδώσουν στους νέους και στις νέες. Το τσιγγάνικο παραμύθι είναι ένα από τα πιο σημαντικά κληρονομικά πολιτισμικά στοιχεία που παρέδωσαν οι Τσιγγάνοι στα παιδιά τους. Μια πολιτισμική κληρονομιά που μετέφεραν προφορικά, από γενιά σε γενιά, με μικρές ή μεγάλες διαφορές στο πέρασμα του χρόνου. Μελετώντας κανείς τα τσιγγάνικα παραμύθια συγκεντρώνει πληροφορίες και ιστορικά στοιχεία για τη ζωή και τα βιώματα των Τσιγγάνων, που σχετίζονται με την κοινωνική δομή και οργάνωση, την κουλτούρα, τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμά τους, τις πολιτισμικές τους αναζητήσεις, τους διωγμούς, τους τρόπους επιβίωσής τους και τη δικιά τους πρόταση για τη ζωή.

Τα τελευταία χρόνια με την πρόοδο, την ανάπτυξη και την εξέλιξη της τεχνολογίας, την εξάπλωση του διαδικτύου και της εύκολης πρόσβασης στην πληροφορία το προφορικό τσιγγάνικο παραμύθι τείνει να εξαφανιστεί καθώς οι νέοι αφιερώνουν πολύ χρόνο στα διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ένας από τους βασικούς λόγους που πήρα την πρωτοβουλία να καταγράψω τα τσιγγάνικα παραμύθια ήταν ο εύλογος φόβος για την εξαφάνισή τους στο εγγύς μέλλον.

Για έναν λαό χωρίς γραπτή γλώσσα και καταγραμμένη ιστορία, η αφήγηση του παραμυθιού γίνεται αφορμή μνήμης. Μέσα από τα δαι-

δαλώδη μονοπάτια του προφορικού λόγου, οι αποσπασματικές αναμνήσεις του παρελθόντος συνυπάρχουν με την καταγραφή των συνθηκών του παρόντος και τη διαπραγμάτευση του μέλλοντος. Η φαντασία εμπλέκεται με την πραγματικότητα και η πλοκή του παραμυθιού αντανακλά άμεσα τα σύγχρονα προβλήματα, τις ανάγκες και τις αγωνίες μίας ομάδας που κινείται στο περιθώριο και δίνει τη δυνατότητα σε υπαρκτά ιστορικά πρόσωπα να συνδιαλέγονται με φανταστικά και να εμπλέκονται σε φανταστικές καταστάσεις, που εκφράζουν όμως τον τρόπο σκέψης των Τσιγγάνων τη χρονική περίοδο κατά την οποία διαδραματίζεται η εκάστοτε ιστορία.

Παναγιώτης Χαρίτος

Αντιπρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Νεολαίας Ρομ
και διοικητικό μέλος του Τσιγγάνικου Πολιτιστικού Συλλόγου Σοφάδων

Εντεταλμένος Δημοτικός Σύμβουλος αρμοδιότητας
για θέματα Ρομά, Δήμου Σοφάδων

Χριστος Δημος 2016

ΤΑ ΒΕΡΕΣΕΔΙΑ ΤΟΥ ΤΣΙΓΓΑΝΟΥ

Διασκευή: Αγγελική Βαρελλά

Εικονογράφηση: Χρήστος Δήμος

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ένας Τσιγγάνος που ζούσε με τη γυναίκα του, τα δέκα παιδιά και το άλογό του έξω από ένα χωριό. Εκεί είχε στήσει το τσαντίρι του και πιο πέρα είχε δεμένη την άμαξα όπου είχε το εμπόρευμά του, τα καλάθια του.

Μ' αυτή τη δουλειά, την καλαθοπλεκτική, ζούσε την οικογένειά του. Πήγαινε στην αγορά κι έδινε τα όμορφα καλάθια του για ν' αγοράσει τυρί, ψωμί, αλεύρι, ελιές και άλλα χρειαζούμενα.

Μια μέρα, αντί γι' αυτόν, πήγε στο χωριό να πουλήσει καλάθια η γυναίκα του, αλλά δεν πούλησε ούτε για δείγμα. Την άλλη μέρα πάλι τα ίδια. Δεν πούλησε κανένα. Γύρισε σπίτι καταστενοχωρημένη. Έβγαλε το τσεμπέρι της, τα παπούτσια της, έβγαλε κι έναν αναστεναγμό και είπε στον άντρα της:

«Άντρα μου, δυο μέρες τώρα δεν έκανα δουλειά. Δεν αγοράζει κανείς καλάθια. Τι θα κάνουμε; Τα τρόφιμα λιγοστεύουν και θα πεινάσουμε. Πώς θα ταΐσουμε τα παιδιά μας και το άλογο;».

Όμως...

Κάθε Σαββατοκύριακο περνούσε από το τσαντίρι τους ένας μανάβης και φώναζε: «Ελάτε, καλές κυράδες! Έχω λαχταριστές κόκκινες ντομάτες, έχω και καλές πατάτες».

Εκείνη τη μέρα τον πλησίασε η γυναίκα του Τσιγγάνου με τα παιδιά της, και τα δέκα, και θέλησε ν' αγοράσει ζαρζαβατικά.

«Τι όμορφα παιδιά είναι αυτά που έχεις!» είπε με θαυμασμό ο μανάβης. «Πώς θα 'θελα να βαφτίσω ένα απ' αυτά. Να, εκείνο το μελαχρινό με τα πράσινα ματάκια».

«Έτσι κι αλλιώς όλα είναι αβάπτιστα», είπε η γυναίκα. «Όποιο και να βαφτίσεις το ίδιο μου κάνει».

Η συμφωνία κλείστηκε. Ο μανάβης τής έδωσε τζάμπα μια σακούλα δροσερά φρούτα κι άλλα λαχανικά κι η κουμπάρα έφυγε.

Με τον καιρό, όλα πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο. Έπεσε πείνα στην οικογένεια. Ο κουμπάρος τούς βοηθούσε όσο μπορούσε, αλλά δεν μπορούσε να τους σώσει κιόλας. Κι επειδή δεν μπορούσε πια να γίνει αλλιώς, ο Τσιγγάνος αποφάσισε να μιλήσει στον κουμπάρο μανάβη.

«Κουμπάρε μου, τρεις μέρες είμαστε νηστικοί. Θέλω να μας δώσεις βερεσέ και, μόλις πουλήσουμε καλάθια, θα σου τα επιστρέψουμε».

«Ε, να πάει η γυναίκα σου στην καρότσα του αυτοκινήτου μου και να πάρει ό,τι θέλει τζάμπα».

Σε μια βδομάδα όμως πάλι τα ίδια. Άντε πάλι ο Τσιγγάνος ζήτησε βερεσέ από τον μανάβη. Καλόκαρδος εκείνος του ξανάδωσε, αλλά καλάθια δεν πουλήθηκαν για να τον ξεχρεώσει.

Ένα βράδυ ο μανάβης τους επισκέφτηκε, γιατί τους είχε πολύ συμπαθήσει. Ήταν και το βαφτιστήρι του άρρωστο, δεν είχαν δεκάρα, πώς να το πάνε στον γιατρό, μπουρ μπουρ μπουρ ο Τσιγγάνος, ψυχοπονιάρης ο κουμπάρος, του έδωσε βερεσέ άλλα πεντακόσια.

Για έναν χρόνο ο Τσιγγάνος έζησε καλά με τα παιδιά του και τη γυναίκα του. Ο μανάβης όμως δεν περνούσε καλά. Γιατί βερεσέ ο ένας, βερεσέ ο άλλος, έπεσε κι αυτός έξω κι έμεινε άνεργος. Πού να ζητήσει δανεικά; Βρήκε το μπλοκάκι που έγραφε τα βερεσέδια του Τσιγγάνου κι έτρεξε να τον βρει.

«Άσ' τα, κουμπάρε μου. Έχω κι εγώ οικονομικά προβλήματα. Ξέμεινα. Θα μπορούσες να μου επιστρέψεις τα λεφτά που μου χρωστάς;»

Κόκαλο ο Τσιγγάνος!

«Κουμπάρε μου καλέ, έλα σε μια βδομάδα μήπως πουλήσω κανένα καλάθι και μπορέσω να σε ξεχρεώσω. Εντάξει;»

«Εντάξει».

Τα πράγματα είχαν σοβαρέψει πολύ.

«Τι θα κάνουμε, γυναίκα; Ο κουμπάρος είναι καλός. Αλλά ως πότε;»

Έπεσε σε σκέψεις βαθιές. Πλησίαζε η προθεσμία που του είχε ορίσει. Λύση δεν έβρισκε. Ο κουμπάρος τον πίεζε. Πήρε λοιπόν μια παράξενη απόφαση και πονηρή.

«Γυναίκα, φέρε ένα άσπρο σεντόνι. Εγώ θα κάνω τον πεθαμένο. Εσύ, μόλις τον δεις να έρχεται, πάρε τη σκούπα και δείρε τα παιδιά όσο μπορείς πιο δυνατά. Να τα κάνεις να κλαίνε. Θα κλαις κι εσύ μαζί τους. Έτσι, άμα με δει πεθαμένο, θα μας λυπηθεί και δε θα ζητήσει τα χρήματά του. Αργότερα θα εξαφανιστούμε από το χωριό και θα πάμε σε άλλο. Εκεί θα δουλέψουμε πιο σκληρά και κάποια στιγμή θα τον ξεχρεώσουμε».

Η γυναίκα του δεν είχε άλλη επιλογή. Το άλλο πρωί πήρε μια βρεγμένη σανίδα και μαύρισε τα παιδιά της στο ξύλο. Αυτά τα κακόμοιρα δεν ήξεραν την αιτία που τα έδερνε, έκλαιγαν γοερά, απαρηγόρητα.

«Κουμπάρα μου καλή, τι πάθατε και κλαίτε;» απόρησε ο κουμπάρος.

«Να, κουμπάρε μου», με δάκρυα στα μάτια του είπε η γυναίκα, «ο άντρας μου αγχώθηκε τόσο πολύ μ' αυτά τα βερεσέδια, το πήρε τόσο κατάκαρδα, που πέθανε... αααχχ!».

Άρχισε να κλαίει κι ο κουμπάρος, που ήταν πολύ καλός άνθρωπος, όταν παρατήρησε ότι ο Τσιγγάνος ήταν σκεπασμένος μ' ένα φτηνό άσπρο σεντόνι.

«Κουμπάρα μου», προσπαθούσε να την παρηγορήσει, «εγώ δεν το επιτρέπω στον εαυτό μου να πάει ο αγαπημένος μου κουμπάρος στον άλλο κόσμο μ' ένα απλό νεκροσέντονο. Θα αναλάβω εγώ όλα τα έξοδα της κηδείας για να φύγει με αξιοπρέπεια και θα μείνω μαζί σας να τον συντροφεύω όλη τη νύχτα.

Η κουμπάρα δεν μπορούσε να παρηγορηθεί. Έκλαιγε στ' αλήθεια. Κι έλεγε στα τσιγγάνικα για να μην καταλαβαίνει ο κουμπάρος τι λέει: «Αχ, άντρα μου! Αχ, σ' έφαγαν τα βερεσέδια! Τώρα θα σε θάψουν ζωντανό. Αχ! αχ! από τις πολλές σου εξυπνάδες, θα μ' αφήσεις μόνη. Ό,τι έφαγες κι ό,τι ήπιες ήταν μέχρι σήμερα. Αχ!».

Ξημέρωσε. Ο κουμπάρος είπε στην κουμπάρα να σηκωθεί και να μην ανησυχεί για τίποτα, γιατί τα έχει όλα κανονίσει, είχε πληρώσει και τον παπά κι έπρεπε να πάνε τον άντρα της στο νεκροταφείο.

Εκείνα τα χρόνια τον νεκρό τον άφηναν τρία βράδια στην εκκλησία του νεκροταφείου. Ο πονηρός Τσιγγάνος λοιπόν έμεινε κάτω από το σεντόνι του, αλλά άκουγε όλα όσα γίνονταν. Μπορούσε να κάνει κι αλλιώς; Αυτός δεν είχε κάνει όλα τα σχέδια;

Όμως εκείνο το βράδυ μπήκαν στην εκκλησία τρεις κλέφτες για να μοιράσουν τις λίρες που είχαν κλέψει.

«Οχ!» είπε τρέμοντας ο ένας. «Βλέπω ότι έχουμε και παρέα».

«Μη σκιάζεσαι, μωρέ. Είναι πεθαμένος και δε θα μας μαρτυρήσει»,

είπε ο άλλος.

Κι αρχίσανε τη μοιρασιά. Πάρε εσύ πέντε, πάρε κι εσύ άλλα πέντε. Παίρνω κι εγώ τα δικά μου. Τέλειωσαν οι λίρες. Έμεινε μία. Ποιος θα την πάρει; Για μια λίρα άρχισε η γκρίνια και ο τσακωμός. Μπερδεύτηκαν οι κλέφτες και δεν ήξεραν πώς να ξεμπερδέψουν με το μεγάλο πρόβλημα που τους παρουσιάστηκε.

Λέει ο πρώτος κλέφτης:

«Εκεί βλέπω ένα τσεκούρι. Είναι βάρβαρη η λύση, αλλά θα πάρουμε το τσεκούρι κι όποιος καταφέρει να κόψει με τη μία τον πεθαμένο στα δύο θα πάρει τη λίρα».

Ο Τσιγγάνος, που τα άκουγε όλα αυτά κάτω από το άσπρο του σεντόνι, κατάλαβε ότι είχε έρθει η τελευταία του ώρα και αποφάσισε να κάνει το φάντασμα. Πήδηξε έξω από το φέρετρο στριγκλίζοντας, σηκώνοντας τα χέρια ψηλά και χοροπηδώντας.

Οι κλέφτες χλώμιασαν, έβαλαν τις φωνές και όπου φύγει φύγει.

Κι έμεινε ο Τσιγγάνος με τις λίρες. Σε μια νύχτα έγινε πλούσιος.

Την άλλη μέρα, πήγε ο καλός κουμπάρος στο σπίτι. Μόλις τον είδε ο Τσιγγάνος, του άπλωσε μια πλατιά αγκαλιά.

«Καλέ μου κουμπάρε, τι σου χρωστάω; Πάρε αυτά που γράφεις στο τεφτέρι σου, πάρε και όσα έδωσες για την κηδεία και πάρε κι αυτά

από μένα. Είναι λίγα για την καλοσύνη που έδειξες. Γι' αυτή θα σου χρωστάω πάντα».

Κι έτσι τα «βερεσέδια» του βγήκαν σε καλό, αλλά παραλίγο να χάσει τη ζωή του.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

APPY CAT

Ο ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

Διασκευή: Ελένη Δικαίου

Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ένας Τσιγγάνος βοσκός, τόσο φτωχός που δε γινότανε φτωχότερος. Από μικρό παιδί στα πρόβατα, παντρεύτηκε, έκανε οικογένεια, πάλι πρόβατα βοσκούσε και το ψωμί που κατάφερνε να φέρνει στην οικογένειά του ήταν λίγο.

Κάθε μέρα ξυπνούσε πριν ακόμη χαράξει για να πάει το κοπάδι του στη βοσκή. Κι εκεί, την ώρα που έσκαγε ο ήλιος πίσω απ' το αντικρινό βουνό, καθώς περνούσε το ίδιο πάντα γεφύρι που χώριζε το σπίτι του απ' τα χωράφια, σήκωνε τα μάτια ψηλά στη μεγάλη φωτεινή μπάλα που ανέβαινε στον ουρανό και σκεφτόταν πως κάπου εκεί, εκείνη την ώρα, θα βρισκόταν κι ο Θεός και θα χάιδευε με το βλέμμα του την πλάση που είχε φτιάξει. Και τότε, από δεκαπέντε χρονών που πρωτοέβγαλε μονάχος το κοπάδι του στη βοσκή, στύλωνε ο Τσιγγάνος το βλέμμα εκεί ψηλά, το άφηνε να θαμπώσει απ' το φως του ήλιου που ανέτειλλε και παρακαλούσε τον Θεό:

«Θεέ μου, τι πλούσιο φως είναι αυτό που χαρίζεις στην πλάση σου! Βοήθησε και μένα τον τόσο δα μικρό να αλαφρύνω απ' τον κόπο και την πείνα. Αχ και να μου 'δινες εκατό χρυσές λίρες να σωθώ! Εκατό

χρυσές λίρες, ούτε μια παραπάνω ούτε μια λιγότερη. Εκατό σου ζητάω, Θεέ μου, αν μου δώσεις ενενήντα εννιά, άδικος ο κόπος και η καλοσύνη Σου, γιατί εγώ δε θα τις πάρω!».

Αυτό γινόταν κάθε πρωί από τότε που ήταν δεκαπέντε χρονών, κόντευε πια τα σαράντα ο Τσιγγάνος βοσκός, μα ούτε λίρες έβρισκε στο γεφυράκι, όταν επέστρεφε το σούρουπο με το κοπάδι του, ούτε τίποτε.

Πέρα απ' το γεφυράκι είχε τα χτήματα και το σπίτι του ένας πλούσιος άρχοντας. Κάθε πρωί σηκωνότανε κι αυτός με το χάραμα να πιει τον καφέ του στο χαγιάτι του σπιτιού του. Έβλεπε από μακριά το κοπάδι, έβλεπε και τον βοσκό κάθε αυγή που κοντοστεκόταν, κοίταζε τον ουρανό και κάτι μουρμούριζε. Μέχρι που ένα πρωί δεν άντεξε.

«Άντε κρύψου εκεί κοντά», λέει στον παραγιό του, «κι αφουγκράσου τι λέει κάθε μέρα ο Τσιγγάνος, μ' έφαγε η περιέργεια».

Πάει ο παραγιός, παραφυλάει πίσω από κάτι βούρλα στην ακροποταμιά, περνάνε τα πρόβατα απ' το γεφύρι, σταματάει ο βοσκός, πάλι το κεφάλι ψηλά στον ήλιο που ανέτειλλε:

«Θεέ μου, δώσε μου εκατό λίρες, σε παρακαλώ, για να σωθώ, αν μου δώσεις ενενήντα εννιά, δε θα τις πάρω!».

Ο παραγιός γύρισε τρεχάτος στο αφεντικό του. Το και το του είπε. Το αφεντικό έσκασε στα γέλια.

«Βρε τον θεομπαίχτη», είπε με τα μουστάκια του να τρέμουν απ' τα χάχανα, «Άκου δε θα τις πάρει, αν είναι ενενήντα εννιά!».

Ήπιε μια γουλιά καφέ, ήπιε μια γουλιά νερό και σηκώθηκε βαριά βαριά, ήταν και παχύς, απ' το κάθισμά του. «Περίμενε που σε θέλω», διέταξε τον παραγιό.

Πάει μέσα, ανοίγει το σεντούκι που φύλαγε τις λίρες του, μετράει ενενήντα εννιά, τις βάζει σ' ένα σακούλι και γυρνάει πάλι στο χαγιάτι.

«Πάρε αυτό το σακούλι και, μόλις δεις τον Τσιγγάνο βοσκό να γυρίζει στο μαντρί του το δειλινό, άσ' το στο γεφύρι στο σημείο απ' όπου περνάει κάθε μέρα».

Έφυγε ο πλούσιος για τις δικές του δουλειές, όμως είχε στον νου του να ξαναγυρίσει στο χαγιάτι με το που θα έγερνε ο ήλιος. Κάθισε στην ίδια θέση και περίμενε. Είδε από μακριά το κοπάδι να περνάει το γεφύρι κι ύστερα τον βοσκό να κοντοστέκεται, όπως κάθε μέρα, έτοιμος να συνεχίσει τον δρόμο του, αφού μάταια περίμενε απόκριση στην προσευχή του όλα αυτά τα χρόνια. Και τότε, είδε το σακούλι στην άκρη του γεφυριού. Έσκυψε δισταχτικά, το πήρε στα χέρια του κι όταν το άνοιξε, άρχισε να χοροπηδάει απ' τη χαρά του. Λίρες, λίρες χρυσές, αυτό ακριβώς που χρόνια τώρα ζητούσε να του στείλει ο Θεός! Ξαφνικά σταμάτησε να χοροπηδά. Άραγε, ήταν εκατό; Άφησε το κοπάδι να συνεχίσει μονάχο τον δρόμο του, έκατσε κατάχαμα κι άρχισε να τις μετράει. Μια, δυο, τρεις... τριάντα... σαράντα...

ογδόντα... ενενήντα, ενενήντα μία... ενενήντα εννιά!

«Όχι, Θεέ μου, τι παιχνίδι είναι αυτό που μου σκάρωσες!» αγανάχτησε. Η φωνή του ακούστηκε ως το χαγιάτι του πλουσίου. «Μπα, λάθος έκανα», συνέχισε κι άρχισε το μέτρημα απ' την αρχή.

Όμως όσες φορές κι αν μετρούσε τις λίρες, δεν αβγάταιναν κατά μια, κάτι που το 'χε ανάγκη. Ο Τσιγγάνος βοσκός έμεινε για λίγο ασάλευτος με το σακούλι στα χέρια του. Σκέφτηκε, σκέφτηκε κι ύστερα αργά αργά σηκώθηκε όρθιος.

«Δε βαριέσαι, τι ενενήντα εννιά, τι εκατό», είπε, έχωσε το σακούλι στον κόρφο του και πήρε τον δρόμο τρεχάτος για το σπίτι του. Παληγύρι έγινε στο φτωχόσπιτο του Τσιγγάνου, όταν είπε τα νέα στους δικούς του. Και δώσ' του να τρέχει απ' τον μπακάλη στον χασάπη, να αγοράζει φαγώσιμα και άλλα χρειαζούμενα! Ύστερα πλύθηκε, ξυρίστηκε κι αποφάσισε να πουλήσει το κοπάδι, να ζήσει πια κι αυτός μια ζωή πιο ξεκούραστη.

Ο πλούσιος στο μεταξύ δεν πίστευε στα μάτια του. Ο Τσιγγάνος είχε πάρει τις λίρες, κι ας ήταν ενενήντα εννιά!

«Τρέχα να προλάβεις», φώναξε στον παραγιό. Όμως είτε έλεγε είτε δεν έλεγε στον Τσιγγάνο πως οι λίρες ήταν του πλουσίου και πως ο ίδιος τις είχε βάλει στο γεφύρι, ο Τσιγγάνος δεν τις έδινε πίσω!

Ο πλούσιος πήγαινε να σκάσει απ' το κακό του. Τα 'βαζε με τον εαυτό

του που είχε σταθεί τόσο ανόητος να θέλει να δοκιμάσει τον φτωχό, τα 'βαζε με τον φτωχό που 'λεγε πως, αφού βρήκε τις λίρες, ήταν δικές του. Στο τέλος αποφάσισε να πάει τον Τσιγγάνο βοσκό στο δικαστήριο.

Ο φτωχός στην αρχή δεν πίστευε πως ο πλούσιος θα έφτανε ως εκεί, όταν όμως εκείνος έστειλε τους υπηρέτες του να του πούνε πως το δικαστήριο ήταν σε τρεις μέρες, κατάλαβε πως έπρεπε να βάλει το μυαλό του να σκεφτεί έναν τρόπο να τα βγάλει πέρα, γιατί κινδύνευε όχι μόνο να χάσει τις λίρες του, μα να μπει και στη φυλακή. Όμως, ευτυχώς ήταν συνηθισμένος να σκέφτεται όλη μέρα μονάχος με το κοπάδι του και να κάνει όνειρα σαν κι αυτά που έκανε για τις εκατό λίρες. Λέει λοιπόν στους υπηρέτες του πλουσίου:

«Εντάξει, θα έρθω στο δικαστήριο, όμως όχι με τα παλιόρουχα που φοράω, ας μου αγοράσει το αφεντικό σας καινούριο κουστούμι, γραβάτα και καινούρια παπούτσια κι έρχομαι».

Τι να κάνει ο πλούσιος;

«Εδώ πάει να μου φάει τις ενενήντα εννιά λίρες, το κουστούμι θα με πειράξει;» σκέφτηκε με τη σειρά του και έδωσε εντολή στους υπηρέτες να αγοράσουν στον Τσιγγάνο αυτά που ζήτησε.

Έτσι, ντύθηκε ο Τσιγγάνος, στολίστηκε και να σου τον στο δικαστήριο!

«Τι δικάζουμε εδώ;» ρωτάει ο πρόεδρος.

Το και το λέει ο πλούσιος. «Με έκλεψε, κύριε πρόεδρε. Ενενήντα εννιά χρυσές λίρες, ούτε μια παρακάτω!»

«Εσύ τι έχεις να πεις, κατηγορούμενε;»

«Εγώ τι να πω, κύριε πρόεδρε;» Ο Τσιγγάνος άνοιξε τα χέρια για να δείξει πως δεν κρατούσε τίποτε και πως τον έπνιγε το δίκιο του. «Εγώ μόνο για πρόβατα ξέρω και βοσκές. Τι λίρες χρυσές λέει πως του έκλεψα; Ο καθένας μπορεί να λέει ό,τι θέλει, εσείς θα τον πιστέψετε; Να, και τα ρούχα και τα παπούτσια που φοράω, ρωτήστε τον, αυτός μου τα αγόρασε».

«Είμαι "ο καθένας" εγώ;» Ο πλούσιος είχε φουσκώσει σαν μπαλόνι απ' τον θυμό του. «Και τα ρούχα, και βέβαια εγώ σου τα αγόρασα. Εσύ δεν είπες...»

Προσπάθησε να συνεχίσει, όμως ο Τσιγγάνος είχε πεταχτεί όρθιος.

«Ορίστε, κύριε πρόεδρε, ακόμη και τα ρούχα μου λέει πως είναι δικά του. Με ψέματα με σέρνει στα δικαστήρια».

Στο ακροατήριο άρχισαν να μιλάνε όλοι μαζί, κανένας δεν καταλάβαινε τι έλεγαν.

«Σιωπή!» διέταξε ο πρόεδρος και σηκώθηκε όρθιος για να ανακοινώσει την απόφασή του.

Σώπασε το ακροατήριο, σώπασαν κι ο πλούσιος με τον φτωχό. Περί-

μεναν ο ένας να πάρει πίσω τις λίρες του κι ο άλλος να κρατήσει το δώρο του Θεού, που λαχταρούσε σ' ολόκληρη τη ζωή του. Ο πρόεδρος ξερόβηξε, κοίταξε μια τον πλούσιο, μια τον φτωχό.

«Αθώος ο κατηγορούμενος!» είπε στον φτωχό. «Τράβα, άνθρωπέ μου, στο σπίτι σου. Κι εσύ», είπε στον πλούσιο, «να μην τραβολογάς άλλη φορά στα δικαστήρια φτωχούς ανθρώπους!».

Έτσι, ο Τσιγγάνος της ιστορίας μας κατάφερε να αποκτήσει τις λίρες που ονειρευόταν από μικρό παιδί και να ζήσει αποκεί κι έπειτα αυτός καλά κι εμείς καλύτερα.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

K. Moradia Kapo 2016

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΚΑΙ Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ

Διασκευή: Βαγγέλης Ηλιόπουλος

Εικονογράφηση: Κ. Ματαθία-Κόβο

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ μια φορά δυο αδέλφια. Οι γονείς τα μεγάλωσαν λέγοντάς τους πόσο ευλογημένα ήταν που θα είχε πάντα ο ένας αδελφός τον άλλο.

Όταν έγιναν άντρες, τράβηξε ο καθένας τον δρόμο του. Η τύχη τα έφερε έτσι που ο ένας έγινε πλούσιος πολύ. Μα πάρα πολύ. Ζούσε με την οικογένειά του σ' ένα αληθινό παλάτι. Μαρμάρινα σκαλιά, χρυσά έπιπλα, κρυστάλλινοι πολυέλαιοι. Οι επισκέπτες δεν ήξεραν τι να πρωτοθαυμάσουν.

Ο άλλος, από τη μια ατυχία στην άλλη, έμεινε φτωχός, πάμφτωχος. Ζούσε με τη δική του οικογένεια σε μια παράγκα, που δεν είχαν ούτε καρέκλα να καθίσουν ούτε τραπέζι να φάνε ούτε κρεβάτι να κοιμηθούν.

Παλάτι και παράγκα ήταν στην ίδια γειτονιά. Τα δυο αδέλφια, αν και ήταν γείτονες, ζούσαν τόσο διαφορετικά.

Κάθε βράδυ σχεδόν, ο πλούσιος αδελφός έκανε γιορτές και γλέντια στο παλάτι του με τους φίλους του. Τα πλούτη του τα ξόδευε για να

τους περιποιείται και να τους διασκεδάζει. Κι αφού τελείωναν τα πλούσια δείπνα, με τα καλύτερα και νοστιμότερα φαγητά του κόσμου, ξεκινούσε ο χορός. Κι η μουσική, τα τραγούδια και τα γέλια έφταναν μέχρι τη φτωχική παράγκα όπου ο φτωχός κι η οικογένειά του προσπαθούσαν να κοιμηθούν θεονήστικοι, αφού δεν είχαν ούτε ένα πιάτο φαγητό.

Κι όποτε τύχαινε να συναντηθούν τα αδέλφια στον δρόμο, ο πλούσιος ούτε που ρώτησε ποτέ τον φτωχό πώς περνάει, αν έχει να φάει, αν έχει να μεγαλώσει τα παιδιά του. Άλλωστε τις πιο πολλές φορές ήταν αφηρημένος, ούτε καν τον πρόσεχε.

Ύστερα από μεγάλα γλέντια η γυναίκα του πλουσίου φώναζε τη γυναίκα του φτωχού να βοηθήσει να καθαρίσουν και να συγυρίσουν το σπίτι της, γιατί τόσο μεγάλο που ήταν δεν τα κατάφερναν οι υπηρέτες της.

Όποτε ζητούσε η φτωχιά αποφάγια για τα παιδιά της, η πλούσια της έλεγε πως τα είχε ρίξει στα σκυλιά της.

Η γυναίκα του φτωχού πήγαινε επίσης στο παλάτι του πλουσίου και ζητούσε να βοηθά τις μαγείρισσες στο ζύμωμα του ψωμιού. Φεύγοντας δεν έπλενε τα χέρια της και, με όση ζύμη είχε κολλήσει επάνω τους, έφτιαχνε ψωμάκια για τα παιδιά της. Η γυναίκα του πλουσίου δεν άργησε όμως να το καταλάβει. Την έβαλε να πλύνει τα χέρια της πριν φύγει κι ούτε που την άφησε να ξαναπάει.

Έτσι πέρασαν τα χρόνια και μια μέρα ο πλούσιος, όπως βγήκε από το παλάτι του, είδε απέναντι έναν πολύ ταλαιπωρημένο, σκελετωμένο άντρα να κόβει ξύλα. Τα ρούχα του σκισμένα. Τα παπούτσια του τρύπια. Το πανωφόρι χιλιομπαλωμένο. Αναρωτήθηκε ποιος να ήταν αυτός ο άνθρωπος κι αν έμενε στη γειτονιά. Κοίταξε καλύτερα. Σαν να του θύμιζε κάποιον. Τον πρόσεξε περισσότερο και τότε αναγνώρισε τον αδελφό του!

Ένιωσε τύψεις που ξόδευε την περιουσία του για να γλεντούν οι φίλοι και είχε αφήσει τον αδελφό του σ' αυτή την κατάσταση. Ενώ στους φίλους ετοίμαζε πλουσιοπάροχα τραπέζια, στον αδελφό του δεν είχε δώσει ούτε τα ψίχουλα που έπεφταν κάτω.

Σκέφτηκε τότε να δοκιμάσει αν οι φίλοι του ήταν πραγματικοί φίλοι.

Περίμενε να βραδιάσει για τα καλά και, δείχνοντας πολύ αναστατωμένος, πήγε και χτύπησε την πόρτα του πρώτου και καλύτερου φίλου του. Μόλις αυτός του άνοιξε και, χωρίς να του πει να περάσει μέσα, τον ρώτησε τι ήθελε βραδιάτικα, του απάντησε ότι είχε ένα μεγάλο πρόβλημα και χρειαζόταν τη βοήθειά του. Του ζήτησε μάλιστα να πάει μαζί του αμέσως. Ο φίλος του σκέφτηκε λίγο και του απάντησε πως δεν μπορούσε, γιατί δεν ήθελε μπλεξίματα και φασαρίες. Αρκετά ήταν τα δικά του προβλήματα, δε θα φορτωνόταν και αλλουνού. Σχεδόν του έκλεισε την πόρτα στα μούτρα.

Απογοητευμένος ο πλούσιος πήγε και χτύπησε την πόρτα ενός άλλου καλού του φίλου. Τον ξύπνησε. Του άνοιξε δυσανασχετώντας, χωρίς να του πει να περάσει μέσα. Δείχνοντας πάλι πολύ αναστατωμένος είπε και σ' αυτόν ότι είχε ένα μεγάλο πρόβλημα και ήθελε βοήθεια. Ο φίλος ούτε που τον ρώτησε τι πρόβλημα είχε και πώς θα μπορούσε να τον βοηθήσει. Του είπε απλώς πως, αφού ήταν δικό του το πρόβλημα, γιατί έπρεπε να ξυπνάει τους άλλους; Να πάει να το λύσει μόνος του. Έκλεισε την πόρτα του, πριν προλάβει ο πλούσιος να του εξηγήσει.

Ο πλούσιος αδελφός περπατούσε απογοητευμένος στους δρόμους της γειτονιάς. Αν κάποιος του είχε πει ότι θα τον βοηθούσε, θα τον είχε στείλει στις αποθήκες του, όπου θα τον περίμενε μια έκπληξη. Κι όμως κανείς δεν τον βοήθησε. Τον εγκατέλειψαν αβοήθητο οι δυο καλύτεροί του φίλοι, που γι' αυτούς έδινε τα πάντα.

Ήθελε καμιά ώρα για να ξημερώσει όταν είδε την παράγκα του αδελφού του. Τότε αποφάσισε να πάει κι εκεί για να δει τι θα του πει ο αδελφός του. Η παράγκα δεν είχε πόρτα για να χτυπήσει. Φώναξε μόνο, κι ο αδελφός πετάχτηκε από τον ύπνο του. Του είπε αμέσως να περάσει και σηκώθηκε όλη η οικογένεια να τον υποδεχτεί. Καρέκλα δεν είχαν, αλλά αναποδογύρισαν τον τενεκέ όπου ζέσταιναν νερό και του έβαλαν ένα μαξιλάρι για να καθίσει.

Δεν κάθισε, απλά του εξήγησε ότι είχε ένα μεγάλο πρόβλημα και χρειαζόταν βοήθεια. Πριν προλάβει να συνεχίσει, ο φτωχός αδελφός

τού απάντησε πως δεν έπρεπε να ανησυχεί. Θα πήγαινε αυτός να δει πώς μπορούσε να τον βοηθήσει στο πρόβλημά του. Ο πλούσιος συγκινήθηκε και του πρότεινε να πάνε μαζί.

Πήγανε στην αποθήκη του πλουσίου και από μακριά του έδειξε την ανοιχτή πόρτα· από μέσα έφεγγε κάτι σαν να είχε πιάσει φωτιά. Ο φτωχός έτρεξε να δει τι συμβαίνει. Μόλις έφτασε στην πόρτα είδε ένα τεράστιο τραπέζι με αναμμένα κεριά, ασημένια σερβίτσια, πορσελάνινα πιάτα και πιατέλες με όλου του κόσμου τα αγαθά.

Ο φτωχός αναρωτήθηκε αν ο αδελφός του είχε όρεξη για αστεία και φάρσες. Τότε ο πλούσιος του εξήγησε και του ζήτησε να φέρει την οικογένειά του να φάνε και να γλεντήσουν μαζί. Αγκαλιάστηκαν και θυμήθηκαν τα λόγια των γονιών τους.

Από τότε τα αδέλφια έμειναν μαζί κι ό,τι είχε ο ένας το μοιραζόταν με τον άλλον.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

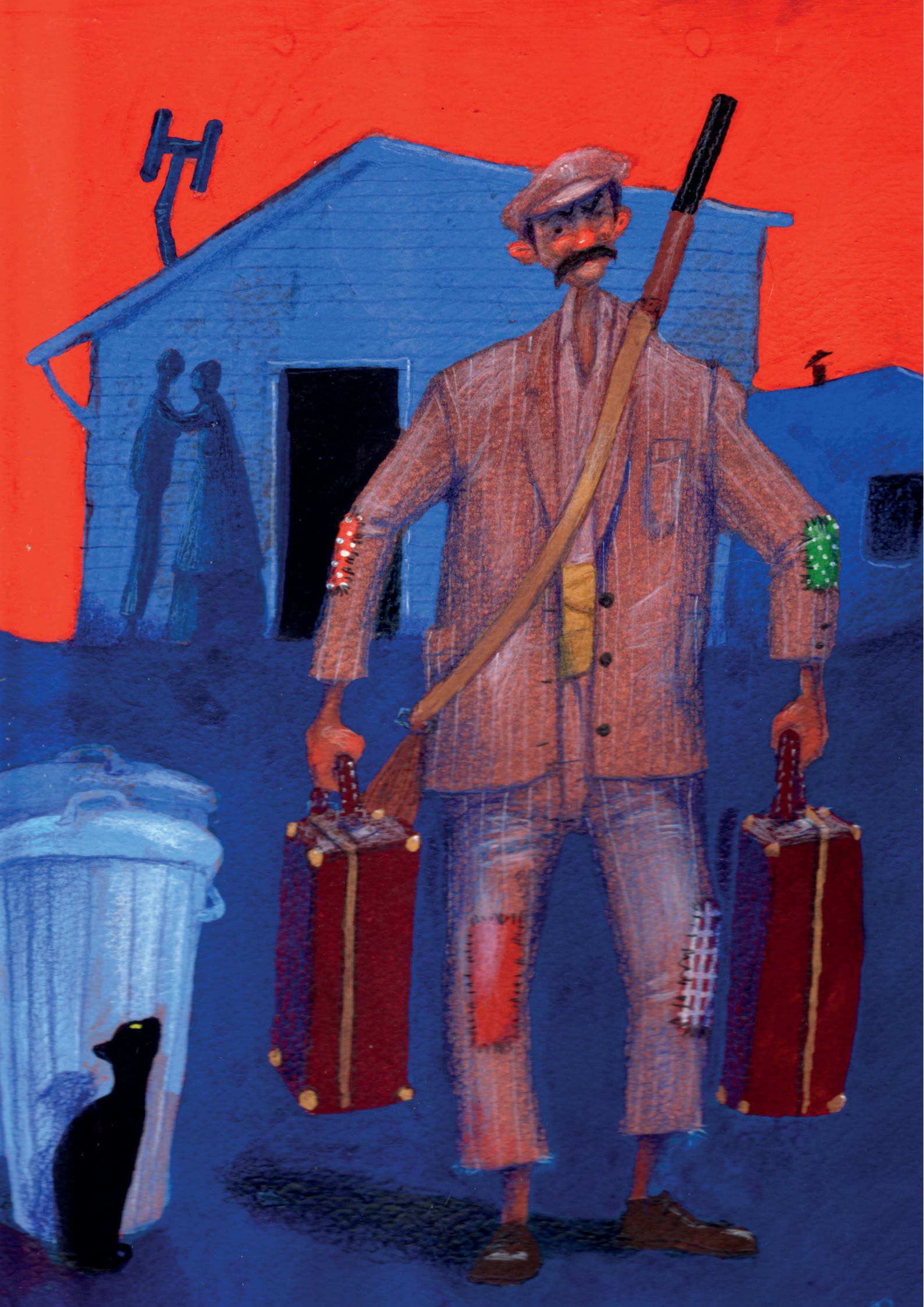

Ο ΝΙΟΠΑΝΤΡΟΣ ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ

Διασκευή: Μάνος Κοντολέων

Εικονογράφηση: Νικόλας Ανδρικόπουλος

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ένας νιόπαντρος Τσιγγάνος που το χνότο, και το δικό του και της γυναίκας του, μύριζε από την πείνα.

Άλλο πια δεν πήγαινε και πήρε την απόφαση να ξενιτευτεί, μπας κι εκεί στα ξένα βρει την τύχη του.

Ξεκίνησε ένα πρωινό και μέσα στη μια του τσέπη είχε τρία όλα κι όλα νομίσματα, μα στην άλλη την τσέπη παράχωσε μια λίρα χρυσή, που την είχε φέρει για προίκα η γυναίκα του.

Δρόμο έπαιρνε, δρόμο άφηνε, κάποια μέρα έφτασε σε ένα χωριό και στην πλατεία είδε ένα καφενείο. Μπήκε μέσα να ξαποστάσει. Στα γύρω τραπεζάκια άνθρωποι που μιλάγανε κι έλεγε ο ένας το μακρύ κι ο άλλος το κοντό του. Ήταν, όμως, κι ένας γέρος που δεν άνοιγε το στόμα του.

Ο Τσιγγάνος δεν άντεξε και ρώτησε τους άλλους γιατί ο γέρος δεν μιλά. Γελάσανε και του απαντήσανε πως ο γέρος πούλαγε ακριβά τα λόγια του. Κάθε λέξη και μια λίρα!

Ο Τσιγγάνος μπήκε σε πειρασμό μεγάλο και πήρε την απόφαση να δώσει τη λίρα του για να ακούσει ποια λέξη θα του πει ο γέρος.

Πιάνει ο γέρος τη λίρα, τη χώνει στη δικιά του τσέπη και ξεκινά να μιλά σαν να ήταν μάντης!

Είπε πρώτα πως ο νιόπαντρος Τσιγγάνος είχε μεγάλο νταλκά, αλλά αυτός τον είχε συμπαθήσει και θα του χάριζε όχι μια, μα τρεις κουβέντες! Μόνο να μην τις ξεχάσει, αλλά πάντα να τις ακολουθεί, ό,τι κι αν του τύχει στη ζωή του.

Το λοιπόν, η πρώτη του συμβουλή ήταν πως δε θα πρέπει να ζητά τίποτε κι από κανέναν, όταν από μόνος του ο άλλος δεν του το έχει προσφέρει. Η δεύτερη σοφή κουβέντα είχε να κάνει με τον θυμό. «Άμα είσαι θυμωμένος», είπε ο γέρος, «μήτε να κάνεις μήτε να πεις τίποτε. Άσ' τα όλα για την επόμενη μέρα, που ο θυμός θα έχει ξεθυμάνει». Και η τρίτη συμβουλή: «Ό,τι σου δίνουν να το παίρνεις και να μη ρωτάς το πώς και το γιατί».

Άκουσε ο Τσιγγάνος μας τα λόγια του γέρου και συνέχισε το ταξίδι του.

Έφτασε σε έναν λόφο κι έπεσε πάνω σε έναν βοσκό που είχε πέντε χιλιάδες πρόβατα. Χαιρετιστήκανε, κάτσανε σ' ένα βραχάκι και πιάσανε την κουβέντα. Ο βοσκός ρώτησε τον Τσιγγάνο από πού έρχεται κι αυτός του είπε πως έψαχνε να βρει δουλειά. Τότε ο βοσκός του πρότεινε να μπει στη δούλεψή του. Αλλά, προτού ο Τσιγγάνος δεχτεί, τον προειδοποίησε ότι δε θα μπορούσε να φύγει όποτε ήθελε, αλλά μόνο

όταν ο ίδιος θα του το επέτρεπε. Και πως ακόμα δε θα ζητούσε χρήματα για τη δουλειά, μα θα του έφτανε που θα ΄χε φαγητό να χορταίνει και κρεβάτι να κοιμάται. Τι να κάνει ο Τσιγγάνος μας; Το στομάχι του γουργούριζε και τα πόδια του δεν τον βαστάγανε. Δέχτηκε την πρόταση του βοσκού και από την άλλη κιόλας μέρα έπιασε δουλειά.

Και η μέρα εκείνη πέρασε, πέρασε και η επόμενη και η μεθεπόμενη... Να μην τα πολυλογούμε, με το έτσι και τ' αλλιώς περάσανε δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια. Και είχε πια βαρεθεί ο Τσιγγάνος, αλλά μιλιά δεν έβγαζε. Γιατί θυμότανε την πρώτη συμβουλή εκείνου εκεί του γέρου — δε θα πρέπει να ζητά τίποτε κι από κανέναν, όταν από μόνος του ο άλλος δεν του το έχει προσφέρει. Κι άλλωστε ήταν και τ' άλλο: έτσι κι έφευγε από μόνος του, ο βοσκός δε θα του έδινε μήτε έναν παρά για όλα αυτά τα χρόνια που τον είχε στη δούλεψή του.

Όλα αυτά σκεφτότανε ο Τσιγγάνος και μόνιμα συννεφιασμένος έδειχνε και σκοτισμένος. Ώσπου μια φορά τον φώναξε ο βοσκός και τον ρώτησε να του πει τον νταλκά που τον απασχολούσε. Έσκυψε το κεφάλι το παλικάρι και ο βοσκός κατάλαβε και του έδωκε την άδεια να φύγει και να πάει στο καλό.

Βγήκε από πάνω του ο καημός και, αφού πλύθηκε και μάζεψε τα ρουχαλάκια του, αποχαιρέτησε το αφεντικό του. Κι αυτός, μαζί με τις ευχές του, του έδωκε και μια βαλίτσα.

Ο Τσιγγάνος πήρε ξαφνιασμένος τη βαλίτσα, μα δε ρώτησε τι είχε

μέσα, μόνο πήρε να κατηφορίζει κατά τον νοτιά κι όταν πια είχε φτάσει στον δικό του τόπο, τότε σκέφτηκε πως είχε πια το δικαίωμα — μιας και δε θα πατούσε την υπόσχεση που είχε δώσει στον εαυτό του, πως ό,τι σου δίνουν να το παίρνεις και να μη ρωτάς το πώς και το γιατί— ν' ανοίξει και να δει τι ήταν το δώρο του αφεντικού του για τα δεκαπέντε χρόνια που του είχε πιστά δουλέψει.

Ανοίγει, που λέτε, τη βαλίτσα και τι βλέπει... Δυο, μπορεί και τρία εκατομμύρια παράδες!

Κοιτά τον θησαυρό και αναρωτιέται τι είχε κάνει που άξιζε ένα τόσο μεγάλο δώρο. Μα δεν αναρωτήθηκε για πολύ. Πήρε τα πίσω μπρος το στρατί και πήγε ξανά στον λόφο και βρήκε τον βοσκό και, αφού πρώτα τον ευχαρίστησε για τη μεγάλη του καρδιά, στη συνέχεια τον ρώτησε και το γιατί του είχε κάνει ένα τόσο μεγάλο δώρο.

Ο βοσκός τον κοίταξε στα μάτια και του απάντησε πως είχε μετανιώσει για το δώρο του και το ήθελε πίσω.

Τότε ο Τσιγγάνος θύμωσε, αλλά θυμήθηκε την άλλη συμβουλή του γέρου: «Άμα είσαι θυμωμένος, μήτε να κάνεις μήτε να πεις τίποτε». Κι έτσι δε μίλησε, μα έδωκε πίσω τη βαλίτσα στον βοσκό.

Και έφυγε ξανά έχοντας μέσα στην τσέπη του μόνο εκατό παράδες.

Και να τος πάλι στον τόπο του. Και τώρα βλέπει πως νέοι δρόμοι φτιάχνονταν και πολλοί δουλεύανε στα έργα. Μα αυτός θυμότανε

κάτι μονοπάτια ήσυχα κι αυτά πήρε και βρέθηκε σε καπηλειό απόμερο και μπήκε μέσα κάτι να φάει.

Κι όπως ήταν θεονήστικος δε σκέφτηκε να ρωτήσει τι είχαν μαγειρεμένο, μα μόνο ετοιμάστηκε να μασήσει ό,τι κι αν του δίνανε. Μα ο ταβερνιάρης και οι σερβιτόροι του βάλανε μπροστά του ένα πιάτο με κομμάτια από ανθρώπινο κορμί μαγειρεμένα με σάλτσα ντομάτας και σκόρδο. Πού να αγγίξει τέτοια μερίδα ο άνθρωπός μας! Φώναξε τον σερβιτόρο, του έδωκε το κατοστάρικό του και βγήκε έξω νηστικός, όπως είχε μπει.

Μα έξω από την πόρτα τον περικυκλώνουν δέκα άντρες που ο καθένας τους κρατούσε και από μια καραμπίνα. Ταράχτηκε ο Τσιγγάνος μας, αλλά οι παλικαράδες του λένε να μην ανησυχεί. Μόνο του δίνουν μια βαλίτσα κι αυτοί και του λένε πως είναι γεμάτη με παράδες. Και πως του τη χαρίζουν γιατί, λέει, δεν τους ενόχλησε και δεν τους παραπονέθηκε που του δώκανε να φάει ανθρώπινο κρέας. Κι ακόμα του είπανε πως, αν είχε διαμαρτυρηθεί —όπως άλλοι είχαν την κουτουράδα να κάνουν—, τότε θα τον είχαν κι αυτόν πετσοκόψει.

Να που βρέθηκε το παλικάρι μας με μια βαλίτσα ξανά και πήρε τον δρόμο για να επιστρέψει στο σπίτι του. Και, όπως είπαμε, νέοι δρόμοι είχαν φτιαχτεί από τότε που εκείνος είχε φύγει, αλλά αυτός προτίμησε να πάρει έναν απόμερο που ήξερε από τα παλιά. Και αυτόν πήρε και να που έπεσε πάνω σε έναν ληστή, με καραμπίνα κι αυτός στο χέρι.

Και ο ληστής όμως αντί να τον πυροβολήσει του χαμογέλασε και του είπε πως είναι πολύ τυχερός, γιατί, αν είχε πάρει τον άλλο δρόμο, τον καινούριο, θα έπεφτε σε άλλους ληστές που θα τον μακελεύανε. Διάλεξε όμως τον παλιό τον δρόμο κι έπεσε πάνω του και, επειδή έδειξε έτσι πως δεν ξεχνά όσα κάποτε έζησε, ο ληστής, αντί να τον πυροβολήσει, του κάνει δώρο μια βαλίτσα γεμάτη εκατομμύρια και του χαρίζει και την καραμπίνα.

Αμάν! Ο Τσιγγάνος μας βρέθηκε να επιστρέφει στο σπιτικό του όχι με μια αλλά με δυο βαλίτσες. Και συλλογιζότανε πως τελικά τα δεκαπέντε χρόνια σκληρής δουλειάς δεν πήγαν χαμένα και οι συμβουλές του γέρου, που του κόστισαν μια λίρα, είχαν πιάσει τόπο.

Αυτά συλλογιζότανε, όταν είδε μπροστά του το σπιτικό του και την αυλή του σπιτιού του. Μα είδε ακόμα εκεί στην αυλή τη γυναίκα του να έχει αγκαλιάσει ένα παλικαρόπουλο —δε θα είχε κλείσει τα δεκαπέντε χρόνια— και να το φιλάει στο στόμα. Είδε ό,τι ήταν τυχερό να δει και του ανέβηκε το αίμα στο κεφάλι και σκέφτηκε να πυροβολήσει την αχάριστη γυναίκα που, ενώ αυτός δούλευε τόσα χρόνια σαν σκυλί κι είχε γεράσει στα ξένα, τα είχε φτιάξει με ένα τσιγγανόπουλο.

Αλλά να που πάλι θυμήθηκε τη συμβουλή εκείνου του γέρου: «Άμα είσαι θυμωμένος, μήτε να κάνεις μήτε να πεις τίποτε». Κι έτσι ο φίλος μας κατέβασε την καραμπίνα και πήγε στα καφενεία του χωριού. Κι εκεί οι παλιοί του φίλοι τον αναγνωρίσανε και όλοι πήρανε να τον κερ-

νάνε και πάνω στην ώρα να σου και μια γριά θεια του που τον βλέπει και τον αγκαλιάζει και του λέει πως πριν από δεκαπέντε χρόνια ήταν —τότε δηλαδή που είχε ξενιτευθεί— που η γυναίκα του γέννησε και τώρα ο γιος του ήταν ένα πανέμορφο παλικάρι δεκαπεντάχρονο.

Τ' ακούει αυτό ο Τσιγγάνος και σκέφτεται πόσο σωστές ήταν εκείνες οι συμβουλές του γέρου.

Και έτρεξε χαρούμενος στο σπίτι του κι αγκάλιασε γυναίκα και παιδί και η γυναίκα του άνοιξε τις βαλίτσες και πήρε να μετρά τους παράδες και να θαυμάζει και να λέει πως τόσα πολλά χρήματα θα φτάνανε να περάσουνε ζωή όμορφη κι αυτοί και τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΤΣΙΓΓΑΝΟΥ

Διασκευή: Κατερίνα Μουρίκη

Εικονογράφηση: Λήδα Βαρβαρούση

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ κάποτε σ' ένα χωριό ένας Έλληνας πολύ πλούσιος. Είχε πολλά κτήματα, ζώα, βόδια, πρόβατα και άλογα. Στο ίδιο χωριό ήταν κι ένας Τσιγγάνος πάμφτωχος. Η μόνη του περιουσία ήταν το τσαντίρι του και η οικογένειά του. Αναζητώντας δουλειά, συνάντησε τον πλούσιο. Κουβέντα στην κουβέντα, έγινε λόγος για τον μικρό γιο του Τσιγγάνου, που ήταν αβάφτιστος.

«Δεν τον βαφτίζεις, να γίνουμε κουμπάροι;» είπε ο Τσιγγάνος στον πλούσιο άνδρα. Εκείνος δέχτηκε. Δεν πέρασαν δύο μέρες και βάφτισαν το παιδί. Έφαγαν, ήπιαν και χόρεψαν.

Ο Τσιγγάνος είχε πολλά παιδιά και η γυναίκα του ήταν στον τελευταίο μήνα να γεννήσει. Ύστερα από τρεις ημέρες πήγε ο Θεός στο όνειρο του πλουσίου και του είπε: «Του κουμπάρου σου ο γιος που θα γεννηθεί θα σου πάρει όλη σου την περιουσία!».

Ταράχτηκε ο πλούσιος και αγχωμένος σκεφτόταν τι να κάνει. Σηκώθηκε πρωί πρωί και πήγε στον Τσιγγάνο.

«Κουμπάρε», του λέει, «δεν ξέρω τι θα κάνεις, αλλά το παιδί που θα

γεννήσει η γυναίκα σου το θέλω».

«Τι θα το κάνεις εσύ το μωρό; Πάρε καλύτερα το μεγάλο να σου κάνει και τις δουλειές», του αποκρίθηκε ο Τσιγγάνος.

«Όχι, κουμπάρε», είπε ο πλούσιος, «εγώ θέλω αυτό που θα γεννηθεί, να μάθει και τη νοοτροπία μου».

Ο πλούσιος είχε δέκα υπηρέτες. Άλλος δούλευε στα χωράφια, άλλος φύλαγε τα πρόβατα και καθένας είχε το πόστο του μέσα στο σπίτι. Είχε και μια κόρη και έναν γιο που τον καμάρωνε.

Πέρασε λίγος καιρός και η Τσιγγάνα γέννησε. Μόλις το έμαθε ο πλούσιος πήγε να πάρει το παιδί. Το κράτησε για λίγο στην αγκαλιά του, το φίλησε μπροστά τους κι ύστερα το πήρε μαζί του κι έφυγε. Έφτασε μπροστά σ' έναν μεγάλο γκρεμό κι εκεί έριξε το παιδί. Το έκανε από τον φόβο του μην του πάρει την περιουσία όλη σαν θα μεγάλωνε. Όμως στο σημείο της πλαγιάς που το έριξε ήταν ένα γερό κλαδί που κράτησε το μωρό, και έτσι δε σκοτώθηκε. Αυτός όμως, που δεν κατάλαβε ότι το μωρό σώθηκε, μονολόγησε: «Τώρα ησύχασα» και πήγε ήσυχος στο σπίτι του.

Οι δέκα δούλοι του πλουσίου ύστερα από μέρες έβοσκαν τα πρόβατα και τα κατσίκια στο βουνό. Στον γυρισμό τα συγκέντρωσαν για να φύγουν. Ένα κατσίκι όμως έλειπε. Πήγαν να το ψάξουν και το είδαν να θηλάζει ένα νεογνό αγοράκι. Αμέσως πήραν το μωρό μαζί τους.

Το μεγάλωσαν, το έθρεψαν και το φρόντισαν, ώσπου έγινε δεκαπέντε χρονών.

Μια μέρα το αφεντικό τους τους συγκέντρωσε για μια δουλειά που τους χρειαζόταν. Αρχίζει να τους μετράει και βλέπει ότι ήταν έντεκα.

«Εγώ έχω δέκα δούλους. Τώρα πώς γίνατε έντεκα;» τους ρώτησε.

Ένας από αυτούς αποκρίθηκε: «Να, αφεντικό, μια μέρα ήμασταν στο βουνό και βρήκαμε ένα μωρό. Ε, το λυπηθήκαμε και το πήραμε. Εμείς το μεγαλώσαμε, μα δεν είπαμε τίποτα σε σένα, γιατί φοβηθήκαμε».

«Ποιο είναι το παιδί;» ρώτησε ο πλούσιος.

«Να αυτό εδώ», του είπαν και του έδειξαν το αγόρι.

Το αγόρι δεν ήξερε την ιστορία του. Ούτε ο πραγματικός πατέρας του το είχε αναζητήσει ποτέ, καθώς μετακινούνταν από χωριό σε χωριό για δουλειές.

«Έλα εδώ», του είπε το αφεντικό και το παιδί πήγε. «Πάρε αυτό το γράμμα και πήγαινέ το στη γυναίκα μου. Όμως μην το ανοίξεις».

Το αγόρι πήρε το γράμμα να το πάει στη γυναίκα του αφεντικού. Όμως μέσα το γράμμα έγραφε:

«Γυναίκα, αυτό το παιδί σκότωσέ το τώρα».

Το αγόρι χωρίς να ξέρει τι έλεγε το γράμμα ξεκίνησε. Δρόμο έπαιρνε,

δρόμο άφηνε, ώσπου τον σταμάτησε κάποιος, πρέπει να ήταν ο Θεός με τη μορφή ενός γέροντα ασπρομάλλη. «Αγόρι μου, δώσε μου αυτό το γράμμα που κρατάς», του είπε. Το αγόρι, χωρίς δεύτερη σκέψη, του το έδωσε αμέσως. Ο γέροντας το έσκισε και του έγραψε άλλο που έλεγε:

«Γυναίκα, αυτό το αγόρι που σου στέλνω θέλω να το κάνεις γαμπρό μας τώρα!».

Μόλις παράδωσε το αγόρι το γράμμα, η γυναίκα του πλουσίου το διάβασε κι έκανε αμέσως ό,τι έγραφε. Πάντρεψε την κόρη της με το αγόρι την ίδια μέρα. Πήγε εκκλησία, έκανε τον γάμο, έφαγαν και ήπιαν. Ύστερα από λίγο καιρό επέστρεψε ο πλούσιος. Ρωτάει τη γυναίκα του:

«Όλα εντάξει; Έκανες όπως είπα;».

«Ναι», λέει η γυναίκα, «και μάλιστα την ίδια ημέρα».

«Μπράβο, γυναίκα!» είπε ευχαριστημένος εκείνος.

«Τώρα έγινες και πεθερός», του λέει η γυναίκα του.

«Τι είπες;» ρωτάει αυτός έξαλλος.

«Αυτό που άκουσες. Πάντρεψα το παλικάρι με την κόρη μας και τον έκανα γαμπρό μας, όπως με πρόσταξες στο γράμμα σου».

Μόλις το άκουσε αυτός, έμεινε άφωνος. Πάγωσε ολόκληρος και δεν το πίστευε. Όμως δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς.

Το βράδυ ο πλούσιος σκεφτόταν πώς να βρει τρόπο να τον ξεφορτωθεί μια και καλή.

Τότε επινόησε ένα σχέδιο.

«Γυναίκα, αύριο στις πέντε η ώρα το πρωί πες στον γαμπρό να ξυπνήσει και να πάει να βοσκήσει τα πρόβατα. Εγώ θα φύγω από τη χώρα, γιατί έχω κάτι δουλειές».

«Εντάξει», λέει εκείνη.

Αυτός, όμως, πήγε και βρήκε τους δούλους του και τους είπε: «Αύριο στις πέντε η ώρα το πρωί θα έρθει κάποιος ν' ανοίξει το μαντρί, εκεί όπου έχουμε τα πρόβατα στο βουνό. Πριν κατεβεί από το άλογο, θέλω να τον σκοτώσετε αμέσως».

«Εντάξει», είπαν εκείνοι.

Η γυναίκα του ξύπνησε νωρίτερα εκείνο το πρωί. Θα ήταν τέσσερις η ώρα.

«Αχ», μονολόγησε, «ο άντρας μου μου είπε να στείλω τον γαμπρό μας να πάει να βγάλει τα πρόβατα σήμερα για να τα βοσκήσει».

Μα καθώς πήγαινε να τον ξυπνήσει, βλέπει την κόρη της με τον

άντρα της να κοιμούνται και ντράπηκε να τους ξυπνήσει. Μέσα της σκέφτηκε: «Νεοπαντρεμένη είναι η κόρη μου. Ας χαρεί και λίγο την παντρειά της! Θα ξυπνήσω τον γιο μου να πάει για σήμερα και άλλη μέρα πάει και ο γαμπρός».

Έτσι ξύπνησε τον γιο της.

«Γιε μου, ο πατέρας σου είπε ότι πρέπει κάποιος να πάει τα πρόβατα στο βουνό. Τώρα ντρέπομαι να ξυπνήσω τον γαμπρό μας και λέω να πας εσύ».

«Αμέσως, μάνα», λέει πρόθυμα. Και έτσι έκανε.

Ντύθηκε, έβαλε τις αρβύλες, πήρε το άλογο και έφυγε.

Μόλις έφτασε κοντά στο μαντρί, τον περίμεναν οι δέκα δούλοι βαριά οπλισμένοι. Πριν προλάβει να μπει μέσα στον χώρο, μπαμ μπαμ τον σκότωσαν.

Σε λίγες μέρες το αφεντικό γύρισε στο σπίτι. Ρωτάει τη γυναίκα του: «Έστειλες τον γαμπρό μας στο μαντρί;».

«Αχ, αντρούλη μου, δεν μπόρεσα να ξυπνήσω τον γαμπρό μας εκείνη την ημέρα. Κοιμόταν με τη γυναίκα του και ντράπηκα. Όμως έστειλα τον γιο μας».

Μόλις το άκουσε αυτό τρελάθηκε από την απελπισία του. Πήρε το όπλο και πήγε στο σημείο που είχαν σκοτώσει τον γιο του. Εκεί, πάνω

στο πτώμα του γιου του, σκοτώθηκε και ο ίδιος.

Μετά τον θάνατο του πλουσίου και του γιου του, το αγόρι πήρε όλη την περιουσία και έγινε πλούσιος. Όταν έμαθε την ιστορία του, αναζήτησε τους γονείς του. Τους βρήκε και τους έφερε στο παλάτι του. Έτσι το όνειρο βγήκε αληθινό.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

Ο ΠΑΝΕΞΥΠΝΟΣ ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ

Διασκευή: Ιωάννα Μπαμπέτα

Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ κάποτε ένας φτωχός Τσιγγάνος που ζούσε με τη γυναίκα του και τα παιδιά του σε μια παραγκούλα. Όλη του η περιουσία ήταν δέκα γαϊδούρια. Μια μέρα που τα παιδιά του έκλαιγαν από την πείνα, αποφάσισε να πάει στο παζάρι να πουλήσει ένα γαϊδούρι. Πέρασαν αρκετές μέρες, αλλά δεν κατάφερε τίποτα.

«Άδικος κόπος. Θα επιστρέψω σπίτι», συλλογίστηκε ο Τσιγγάνος. Ανέβηκε πάνω στον γάιδαρο, και τα άλλα εννέα δεμένα γαϊδούρια ακολουθούσαν από πίσω. Κάποια στιγμή, σταμάτησε να πιει λίγο νερό. Μέτρησε τα γαϊδούρια και τα έβγαλε εννιά. «Δεν πούλησα κανένα, αλλά μου έκλεψαν κι ένα...» σκέφτηκε απογοητευμένος και συνέχισε για το σπίτι. Στον δρόμο που πήγαινε είδε έναν φίλο του.

«Πόσα γαϊδούρια έχω;» τον ρώτησε.

«Δέκα», του απαντά εκείνος.

«Όχι εννιά;» απόρησε ο Τσιγγάνος κι άρχισε να ξαναμετρά.

«Τον γάιδαρο στον οποίο κάθεσαι δεν τον μέτρησες», του απαντά ο φίλος του. Κι ο Τσιγγάνος ανακουφισμένος έφυγε για το σπίτι.

Δεν πέρασε πολύς καιρός κι ήρθε βαρύς χειμώνας. Πέθαναν τα εννιά γαϊδούρια κι έμεινε ένα μόνο. Έβλεπε τα παιδιά του να κλαίνε κι αποφάσισε να κάνει κάτι.

«Γυναίκα», λέει, «δώσε μου εκείνες τις τρεις χρυσές λίρες που έχουμε φυλαγμένες».

Πήρε τις λίρες, τον γάιδαρό του και πήγε σε άλλο παζάρι. Μόλις είδε να τον πλησιάζουν δυο πλούσια αδέλφια, κοπανάει μια γροθιά στο γαϊδούρι και αυτό από τον πόνο έκανε ακαθαρσίες. Εκεί πάνω στις ακαθαρσίες, ο Τσιγγάνος έριξε τις λίρες. Μόλις το είδαν αυτό τα δύο πλούσια αδέρφια, εντυπωσιάστηκαν πολύ και του λένε: «Πόσο πουλάς το γαϊδούρι;».

«Δεν το πουλώ», λέει ο Τσιγγάνος.

«Πες μας πόσα θες και θα σου τα δώσουμε», λένε αυτοί.

«Είκοσι λίρες θέλω. Και να ξέρετε, όσο πιο πολύ το ταΐζετε, τόσο πιο πολλές χρυσές λίρες θα βγάζει».

Τα δυο αδέρφια του έδωσαν τις λίρες, πήραν τον γάιδαρο και έφυγαν για το σπίτι τους. Ο Τσιγγάνος πήρε τις λίρες και ψώνισε για την οικογένεια όλο χαρά. Τα πλούσια αδέρφια έβαλαν τον γάιδαρο στον στάβλο, τον τάιζαν, όπως τους είπε ο Τσιγγάνος, και περίμεναν να κάνει τις ακαθαρσίες του για να πάρουν τις λίρες. Όμως οι μέρες περνούσαν και λίρες δεν έβλεπαν. «Μας κορόιδεψε ο Τσιγγάνος», σκέφτηκαν και ξεκίνησαν να πάνε να τον βρουν.

Ο Τσιγγάνος είχε δυο μαύρα ολόιδια κουνέλια. Ενώ τα δύο αδέρφια κατευθύνονταν προς την παράγκα του, αυτός μέσα από το παράθυρο τους είδε. Ψιθύρισε στη γυναίκα του κάτι κι έφυγε τρέχοντας.

«Πού είναι ο άντρας σου;» τη ρώτησαν τα δυο αδέρφια με το που μπήκαν στην παράγκα.

«Θα στείλω», λέει εκείνη, «το κουνέλι να πάει να τον φωνάξει».

Σήκωσε το κουνέλι και του είπε: «Πήγαινε να φωνάξεις τον άντρα μου να έρθει».

Μόλις το άφησε κάτω, το κουνέλι εξαφανίστηκε για πάντα. Ύστερα από λίγο η γυναίκα βγήκε στην πίσω αυλή. Εκεί ήταν το άλλο κουνέλι. Το πήρε στα χέρια της και το ρώτησε: «Τι σου είπε; Έρχεται;».

Τα πλούσια αδέρφια εντυπωσιάστηκαν από το κουνέλι-αγγελιοφόρο και το αγόρασαν με τριάντα λίρες.

Την άλλη μέρα, λέει ο ένας αδερφός στον άλλον:

«Όταν πας τα βόδια στο λιβάδι, θα σου στείλω το κουνέλι για να έρθεις να φας».

Ήρθε η ώρα για το μεσημεριανό φαγητό. Λέει ο μικρός αδερφός στο κουνέλι: «Πήγαινε να πεις στον αδερφό μου να έρθει για φαγητό».

Μόλις άφησε το κουνέλι, αυτό εξαφανίστηκε για πάντα. Ο αδερφός περίμενε ώρες στο λιβάδι. Μόλις βράδιασε, επέστρεψε σπίτι.

«Περίμενα να με ειδοποιήσεις να έρθω να φάω... Γιατί δεν έστειλες το κουνέλι;» είπε στον αδερφό του.

«Μα το έστειλα...»

«Μας ξεγέλασε πάλι ο Τσιγγάνος», είπαν τα δυο αδέρφια και ξεκίνησαν να πάνε να τον βρουν.

Ο Τσιγγάνος καθόταν στον ήλιο, έξω από την παράγκα, και μετρούσε τις λίρες του. Τότε είδε τα δυο αδέρφια να έρχονται. Αμέσως φωνάζει τη γυναίκα του.

«Γυναίκα πέσε στο κρεβάτι και κάνε την άρρωστη. Όταν θα σου πω, θα σηκωθείς».

Τα δυο αδέρφια μπαίνουν μέσα στο σπίτι και βλέπουν τον Τσιγγάνο να παίζει φλογέρα πάνω από την άρρωστη γυναίκα του.

«Ευτυχώς που έχω τη φλογέρα», τους είπε, «γιατρεύει όλες τις αρρώστιες».

Ύστερα από λίγο η γυναίκα άνοιξε τα μάτια της. Ο Τσιγγάνος της έκλεισε το μάτι κι αυτή σηκώθηκε κι άρχισε να κάνει δουλειές. Τα δυο αδέρφια αμέσως είπαν με μια φωνή: «Τη θέλουμε αυτή τη φλογέρα. Πόσο την πουλάς;».

«Σαράντα λίρες», απαντά ο Τσιγγάνος.

Βιάζονταν να τη δοκιμάσουν. Πήγαν πίσω στο χωριό κι άρχισαν να

διαλαλούν πως μπορούν να τους γιατρέψουν όλους. Ουρά ο κόσμος μαζεύτηκε μπροστά τους. Τα αδέρφια άρχισαν να παίζουν. Όμως οι άρρωστοι παρέμεναν άρρωστοι. Η ώρα περνούσε. Έπαιζε λίγο ο ένας αδερφός φλογέρα και λίγο ο άλλος. Ο κόσμος όμως θύμωσε που έχασε άδικα την ώρα του. Τους έριξαν μερικές καρπαζιές, τους έσπασαν και τη φλογέρα.

Τα αδέρφια έτρεξαν να βρουν τον Τσιγγάνο. Τον άρπαξαν και τον έχωσαν σε ένα σακί. Θα τον πήγαιναν στον πιο μεγάλο γκρεμό να τον πετάξουν. Ο Τσιγγάνος μέσα στο σακί άρχισε να φωνάζει ασταμάτητα: «Θέλουν να με παντρέψουν με την κόρη του βασιλιά και εγώ δε θέλω...».

Κάποια στιγμή, τα αδέρφια, λίγο πριν φτάσουν στον γκρεμό, άφησαν το σακί και κάθισαν πιο πέρα να δροσιστούν. Εκεί, ένας βοσκός που φύλαγε τα πρόβατά του άκουσε τον Τσιγγάνο να φωνάζει. Πλησίασε και ρώτησε: «Τι έπαθες;».

Κι ο Τσιγγάνος απάντησε: «Θέλουν να με παντρέψουν με την κόρη του βασιλιά. Εγώ δε θέλω και με πάνε εκεί με το τσουβάλι».

«Τότε, βγες από το τσουβάλι να μπω εγώ», είπε ο βοσκός.

Έτσι κι έγινε. Τα δύο αδέρφια, αφού δροσίστηκαν, επέστρεψαν, σήκωσαν το τσουβάλι και το πέταξαν στον γκρεμό. Στον γυρισμό όμως τα αδέρφια έπεσαν πάνω στον Τσιγγάνο, που έβοσκε τα πρόβατα του αδικοχαμένου βοσκού. «Πώς επέζησες εσύ;» απόρησαν.

Κι ο Τσιγγάνος απάντησε:

«Όσο πιο μακριά με πετάτε, τόσο πιο πολλά πρόβατα αποκτώ».

«Αν είναι έτσι, πέτα κι εμένα», λέει ο μεγάλος αδερφός.

Κι ο Τσιγγάνος τον πέταξε στον γκρεμό. Πέρασε λίγη ώρα κι αργούσε να επιστρέψει ο αδερφός.

«Τι έγινε;» ρωτά ο άλλος που τον περίμενε.

«Μάλλον βρήκε πολλά πρόβατα και δεν μπορεί να τα μαζέψει», απαντά ο Τσιγγάνος.

«Τότε», είπε ο μικρός αδερφός, «πέτα κι εμένα να πάω να τον βοηθήσω».

Και τον πέταξε.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης

Κ.Καπανίδου 2016

Ο ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Διασκευή: Ηρώ Παπαμόσχου

Εικονογράφηση: Κωνσταντίνα Καπανίδου

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ κάποτε δυο φτωχοί Τσιγγάνοι ψαράδες, φίλοι αγαπημένοι, που μαζί ψάρευαν και μαζί πουλούσαν τα ψάρια τους, για να ζήσουν. Ο ένας είχε έναν γιο οκτώ χρονών. Γιάννη τον έλεγαν και λαχταρούσε να πάει κι αυτός στο ψάρεμα. Όμως ο αγράμματος πατέρας προτιμούσε ο γιος του να πηγαίνει στο σχολείο, για να μάθει λίγα γράμματα. «Όχι», έλεγε κάθε φορά που ο μικρός τον παρακαλούσε. Όμως ο Γιάννης ακολούθησε κρυφά μια μέρα τον πατέρα του, που, σαν τον πήρε χαμπάρι, θύμωσε και τον ξυλοκόπησε άγρια.

Κι ευτυχώς που ο άλλος ψαράς τον σταμάτησε.

«Φτάνει. Το σακάτεψες το παιδί, ας έλθει και μια φορά μαζί μας», του είπε.

Έτσι ο Γιάννης πήγε για ψάρεμα, αλλά δεν ήταν τυχερός, γιατί, παρόλο που άφησαν τα δίχτυα δυο μερόνυχτα μέσα στη θάλασσα, δεν έπιασαν τίποτα. Ο πατέρας νόμισε πως ο Γιάννης έφερε γρουσουζιά κι άντε πάλι τον άρχισε στο ξύλο. Θύμωσε τότε ο φίλος.

«Θα το σακατέψεις το παιδί», του είπε. Και, παίρνοντας την πρωτοβουλία, έριξε τα δίχτυα αλλού.

Και τότε έπιασαν ένα τεράστιο χρυσόψαρο που λαμποκοπούσε σαν τον ήλιο. Τρελάθηκαν οι δυο ψαράδες από τη χαρά τους.

«Θα το πουλήσουμε στον βασιλιά! Θα ενθουσιαστεί! Κανένας άλλος βασιλιάς δε θα έχει τέτοιο χρυσόψαρο», είπαν. Χώρια που και οι ίδιοι θα έπαιρναν του κόσμου τα λεφτά.

Έτσι είπαν και ξεκίνησαν αφήνοντας τον μικρό να προσέχει το χρυσόψαρο.

Τον συμβούλεψαν μάλιστα κάθε λίγο να ρίχνει πάνω στο ψάρι έναν κουβά νερό, για να το κρατήσει ζωντανό.

Όταν ο βασιλιάς άκουσε τα νέα για το χρυσόψαρο, ενθουσιάστηκε, τους έδωσε δυο χούφτες χρυσές λίρες και περίμενε να του το πάνε...

Στο μεταξύ ο μικρός έριχνε συνέχεια με τους κουβάδες νερό πάνω στο χρυσόψαρο, μα η βάρκα ξεχείλισε από νερά και... τσουπ το χρυσόψαρο κάνει μια βουτιά και χάνεται στη θάλασσα.

Σαν γύρισε ο πατέρας μόνο που δε σκότωσε στο ξύλο τον γιο του. «Τι θα πούμε τώρα στον βασιλιά;» φώναζε. Όταν γύρισαν στο σπίτι, αγρίεψε κι η μάνα κι άρχισε κι εκείνη να δέρνει το καημένο το παιδί.

Τι να κάνει κι αυτό! Πήρε των ομματιών του και κατέφυγε στο κον-

τινό βουνό κι έτσι κακοπαθημένο που ήταν κοιμήθηκε κάτω από έναν πλάτανο. Το πρωί που ξύπνησε είδε κι ένα άλλο παιδί που κι αυτό είχε φάει ξύλο από τους γονείς του, γιατί, λέει, δεν έπαιρνε τα γράμματα. Κι είχε κι αυτό παρατήσει το σπίτι του.

Ο Γιάννης κι ο Πέτρος –έτσι έλεγαν το άλλο παιδί– έγιναν φίλοι κι αποφάσισαν να πάνε μαζί σε μια άλλη χώρα να δουλέψουν για να ζήσουν.

Στην αρχή έβαφαν παπούτσια για να βγάλουν το ψωμί τους, σιγά σιγά όμως έμαθαν την τέχνη, αγόραζαν δέρματα κι έφτιαχναν παπούτσια. Κι έτσι πλούτισαν. Τότε ο Γιάννης θέλησε να γνωρίσει κι άλλους τόπους κι έφυγε. Σαν γύρισε από το ταξίδι του τον ρώτησε ο Πέτρος: «Τι είδες εκεί που πήγες;». Κι εκείνος, αφού του περιέγραψε όλα τα θαυμαστά που είδε, του μίλησε και για ένα μυστήριο κτίριο, πολύ μεγάλο, που έμοιαζε με παλάτι-φυλακή και που δεν τον άφησαν να μπει μέσα. Όμως εκείνος, περίεργος, θα ξαναπήγαινε γιατί πίστευε πως κάτι πολύ σπουδαίο κρυβόταν. Κι έτσι έκανε.

«Θέλω να δω τι υπάρχει μέσα», είπε στον φύλακα, που τον στραβοκοίταξε.

«Εδώ, όποιος μπαίνει πεθαίνει», του είπε ο φύλακας.

«Γιατί;» απόρησε ο Γιάννης.

«Γιατί, έτσι και μπεις, θα σου βάλουμε ένα στοίχημα, κι αν δεν το

βρεις, θα σε σκοτώσουμε». Ο Γιάννης δε φοβήθηκε.

«Και ποιο είναι το στοίχημα;» ρώτησε.

«Είναι μια κοπέλα που δε μιλάει. Έτσι και την κάνεις και μιλήσει και κερδίσεις το στοίχημα, θα πάρεις όλα τα πλούτη του βασιλιά και την κοπέλα. Αλλά, αν χάσεις, θα σου πάρουμε το κεφάλι».

«Να τη δω πρώτα», λέει ο Γιάννης και, μόλις τη βλέπει, τα χάνει από την ομορφιά της, φεγγοβολάει ολόκληρη, δεν μπορεί να πάρει τα μάτια του από πάνω της κι ο έρωτας τον βαράει κατακέφαλα.

«Αν είναι να πεθάνω, να πεθάνω γι' αυτήν τη γυναίκα», λέει και υπογράφει χωρίς δεύτερη σκέψη το στοίχημα.

«Έλα λοιπόν αύριο και τα λέμε», του είπαν κι ο Γιάννης έφυγε αποφασισμένος. Γυρνώντας στο σπίτι του διηγήθηκε όλη την ιστορία στον Πέτρο.

«Έπρεπε να με ρωτήσεις πρώτα», είπε εκείνος.

«Έτσι και τη δεις, θα καταλάβεις γιατί υπέγραψα», είπε ο Πέτρος. «Θαμπώθηκα από την ομορφιά της. Κι εσύ το ίδιο θα πάθαινες αν την αντίκριζες».

«Καλά», είπε ο Πέτρος, «τώρα ό,τι και να πούμε, δεν αλλάζει τίποτα, αφού υπέγραψες».

Την άλλη μέρα ο Γιάννης πήγε στο παλάτι-φυλακή, πήρε την κοπέλα και μπήκαν μαζί στον χώρο όπου έβαζαν τα στοιχήματα.

«Δυο ώρες έχεις διορία να την κάνεις να μιλήσει», του είπαν. Εμείς παρακολουθούμε.

«Βρε καλή μου, βρε χρυσή μου», άρχισε τα παρακάλια ο Γιάννης, «πες μου κάτι. Τι θέλεις; Εγώ σε αγαπώ, αγάπα με και συ, εγώ θα πεθάνω για σένα, αν δε μιλήσεις...»

Τίποτα εκείνη. Γονάτισε μπροστά της, την αγκάλιασε, τη φίλησε, αμίλητη η κοπέλα. Τότε ο Γιάννης άρχισε τις κατάρες.

«Να πεθάνουν τα πουλιά, να ξεραθούν τα δέντρα, να σκοτωθούν όλοι, να πεθάνουν και τα φίδια...»

Του είχε μείνει μόνο ένα λεπτό... πριν έλθει η ώρα να χάσει τη ζωή του, κι ακούγοντας η κοπέλα την τελευταία κατάρα μίλησε.

«Μην καταριέσαι τα φίδια!» είπε.

Κι έτσι ο Γιάννης κέρδισε το στοίχημα, τη ζωή του, την όμορφη κοπέλα κι όλα τα υπάρχοντα του βασιλιά, γιατί η κοπέλα ήταν η βασιλοπούλα.

Φορτωμένος με όλα αυτά γύρισε στον φίλο του.

Όλα καλά είπαν, μα κάτι τους έτρωγε... Ξαφνικά κατάλαβαν πως

ήθελαν να γυρίσουν στον τόπο τους και στους γονείς τους. Φόρτωσαν τα υπάρχοντά τους και τα λεφτά τους σε καμήλες —το μοναδικό μεταφορικό μέσο εκείνης της εποχής— καλοπλήρωσαν τους καμηλιέρηδες κι αφού έφτασαν στον τόπο τους πήγαν πρώτα στο μέρος του βουνού που πρωτογνωρίστηκαν, κάτω από τον μεγάλο πλάτανο.

Και είπαν να μοιράσουν όλα τους τα υπάρχοντα. Κι αφού τα μοίρασαν όλα στη μέση —και τα λεφτά βέβαια—, είπαν πως έπρεπε να μοιραστούν και τη γυναίκα. Αλλά πώς; Μισή ο ένας και μισή ο άλλος...

«Φέρε το σπαθί», είπε ο Πέτρος.

Την έδεσαν στον πλάτανο για να μη φοβηθεί και φύγει και, με το που την άγγιξε με το σπαθί στο κεφάλι ο Πέτρος, λες κι άνοιξε μια τρύπα στην κοιλιά της, κι ένα τεράστιο φίδι με εννιά κεφάλια πετάχτηκε έξω.

Με το σπαθί έκοψαν όλα τα κεφάλια και με αναμμένους δαυλούς τα έκαψαν, γιατί μόνο έτσι αυτά τα φίδια πέθαιναν.

Κι αυτά ήταν η αιτία που η κοπέλα δεν μπορούσε να μιλήσει κι ίσως και για όλα τα άλλα κακά που θα μπορούσαν να χαλάσουν τον τόπο.

Σαστισμένος ο Γιάννης δεν πίστευε στα μάτια του.

Τότε ο Πέτρος είπε.

«Πάρε την κοπέλα. Πάρε κι όλα τα λεφτά και πήγαινε στο καλό. Εγώ

δεν τα χρειάζομαι. Εγώ δεν είμαι ένας κοινός άνθρωπος, εγώ είμαι ο άγιος Πέτρος... που είχα μεταμορφωθεί στο χρυσόψαρο που κάποτε έσωσες...»

Κι ο Γιάννης ευχαριστημένος γύρισε σπίτι του μαζί με την κοπέλα.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

Ο ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΦΤΕΡΩΤΟ ΑΛΟΓΟ

Διασκευή: Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου

Εικονογράφηση: Νίκος Γιαννόπουλος

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ κάποτε ένας βασιλιάς μ' ένα άλογο που είχε κάτασπρα φτερά, μιλούσε ανθρωπινά και μπορούσε να πηγαίνει όπου του ζητούσες! Ανύπαντρος ήταν ο βασιλιάς. Το άλογο ήταν ο μοναδικός του φίλος και τον είχε ταξιδέψει στα μέρη τα ομορφότερα της γης.

Μια μέρα λέει στο άλογό του ο βασιλιάς: «Φτάνουν πια τα ωραία μέρη, θέλω τώρα να με πας σε τόπο έρημο και μακρινό».

Τον πάει λοιπόν το άλογο σε μέρος όπου δεν έβλεπες ψυχή. Βουνά είχε ολόγυρα και μόνο μερικά παράξενα πουλιά πετούσαν.

Μες στην ερημιά βλέπει τότε ο βασιλιάς μία πορτοκαλιά με τρία πορτοκάλια. Κόβει το ένα... χαλασμένο! Κόβει το δεύτερο, τα ίδια. Πάει να κόψει και το τρίτο, μα παρουσιάζεται μπροστά του μια πεντάμορφη ολόγυμνη.

«Μη με κόψεις, βασιλιά μου!» τον παρακαλεί.

Σάστισε κείνος από την ομορφιά της! Την ερωτεύτηκε μεμιάς κι ήθελε να την παντρευτεί.

«Πώς να με παντρευτείς έτσι ολόγυμνη;» ρωτά εκείνη.

«Θα πάω αμέσως να σου φέρω ρούχα», της απαντάει και φεύγει βιαστικά.

Εκεί κοντά ήταν κρυμμένη όμως μια κακιά γυναίκα, η Τσάπκα. Και, μόλις έφυγε ο βασιλιάς, όρμησε και σκότωσε από ζήλια την πεντάμορφη. Κανένας δεν την είδε, μόνο λίγο αίμα της κοπέλας έσταξε σ' ένα μικρό αυλάκι με νερό...

Έφτασε στο παλάτι ο βασιλιάς, διάλεξε ωραία ρούχα και μήνυσε στον λαό του πως θα παντρευτεί την ομορφότερη γυναίκα του κόσμου. Έπειτα, καβάλα στο άλογο έφτασε πάλι στην πορτοκαλιά εκείνη.

Μα τι να δει; Αλλιώτικο το πρόσωπο της όμορφης κοπέλας.

«Τι έπαθες, καλή μου;» τη ρωτάει.

«Πώς έγινες έτσι;»

«Αχ, βασιλιά μου!» κλαψούρισε η κακιά γυναίκα. «Όρμησε πάνω μου ένα παράξενο πουλί, Τσάπκα το λένε, και μου χάλασε το πρόσωπο!»

«Κρίμα», λέει ο βασιλιάς, «μα έδωσα τον λόγο μου και θα σε παντρευτώ. Φεύγουμε αμέσως, μόνο να ποτίσω πρώτα το φαρί μου».

Και πάει το άλογο στο αυλάκι για να πιει νερό. Το αίμα της πεντάμορφης ωστόσο, που είχε στάξει εκεί, είχε γίνει ένα πανέμορφο χρυ-

σόψαρο. Το βλέπει ο βασιλιάς και το πιάνει όλο χαρά να το πάει στο παλάτι, μόλο που δεν ήθελε η Τσάπκα.

Σαν έφτασαν, έδωσε διαταγή να φτιαχτεί το τελειότερο ενυδρείο για το ψάρι και πήγε να ξεκουραστεί. Κι η Τσάπκα, θαμπωμένη από τα μεγαλεία που έβλεπε, χαιρόταν που θα ζούσε μες στα πλούτη. Το ψαράκι, όμως, τη στενοχωρούσε.

Έγινε λοιπόν ο γάμος, θαύμασαν οι καλεσμένοι το τρανό παλάτι μα πιο πολύ το όμορφο χρυσόψαρο, που, μόλις το πλησίαζε ο βασιλιάς, χοροπηδούσε λες κι ήθελε να του μιλήσει. Όταν όμως το πλησίαζε η Τσάπκα, προσπαθούσε να κρυφτεί. Κι εκείνη ησυχία δεν είχε!

Σαν πέρασε λίγος καιρός, η μοχθηρή γυναίκα ζήτησε από τον βασιλιά να σκοτώσει το χρυσόψαρο για να το φάει. Ο βασιλιάς αρνήθηκε οργισμένος.

«Αν δεν το φάω, θα πεθάνω, τόσο πολύ το θέλω», έκλαιγε συνέχεια εκείνη. «Το ψάρι προτιμάς ή εμένα;»

Τι να κάνει ο βασιλιάς, έβαλε τελικά με βαριά καρδιά να το σκοτώσουν. Μα, όταν το πήγανε στην Τσάπκα να το φάει, εκείνη έλεγε πως δεν μπορεί, δεν έχει όρεξη καθόλου!

Θύμωσε ο βασιλιάς, στενοχωρήθηκε πολύ για το αδικοσκοτωμένο του χρυσόψαρο. Από τη λύπη του δεν έτρωγε και ύπνος δεν τον έπαιρνε τα βράδια.

Δίπλα στο ενυδρείο, ωστόσο, είχε στάξει αίμα απ' το χρυσόψαρο. Κι εκεί φύτρωσε ένα πανέμορφο λουλούδι. Η ευωδιά του γέμισε όλο το παλάτι, όλη τη χώρα! Και πήγαινε κόσμος πολύς να το θαυμάσει. Εκείνο, μόλις πλησίαζε ο βασιλιάς, άπλωνε τα φύλλα του, λες κι ήθελε να του μιλήσει, να τον αγκαλιάσει. Μα, όταν ζύγωνε η Τσάπκα, μάζευε τα φύλλα του. Ανήσυχη η κακιά γυναίκα ζήτησε από τον βασιλιά να κόψει το λουλούδι, γιατί τάχα την αρρώσταινε η μυρωδιά του.

Πάλι αρνήθηκε ο βασιλιάς, μα η Τσάπκα να επιμένει και να κλαίει. Τι να κάνει τότε εκείνος, πήρε όλο λύπη το τσεκούρι και το έκοψε. Λίγο αίμα απ' το λουλούδι όμως έπεσε στο υπόγειο, όπου ήταν στοιβαγμένα ξύλα για του παλατιού το τζάκι.

Έγινε καυσόξυλο η πεντάμορφη λοιπόν. Κι ο βασιλιάς πάλι άυπνος τα βράδια.

Ένα πρωί, μια γριά γειτόνισσα ζήτησε λίγα ξύλα από τον βασιλιά να τ' ανάψει για να ζεσταθεί. Και εκείνος της έδωσε πολλά.

Όταν άρχισε να ανάβει τη φωτιά η γριά, βγαίνει από ένα ξύλο η πεντάμορφη ολόγυμνη και της φωνάζει: «Καλή γριούλα, μη με κάψεις!».

«Ποια είσαι εσύ;» σάστισε εκείνη.

«Έχω ιστορία μεγάλη!» απαντάει η κοπέλα.

Και της διηγήθηκε όσα είχε πάθει.

Την άλλη μέρα, ο βασιλιάς είχε γενέθλια και καλούσε πάντα όλο τον λαό του. Δώρα δεν ήθελε, μόνο καθένας, μετά το φαγητό, να του λέει μια ιστορία απ' τη ζωή του.

Κίνησε κι η γριά για το παλάτι. Η πεντάμορφη έμεινε στο σπίτι, ζήτησε μόνο απ' τη γριούλα να της φέρει μια μπουκιά ψωμί από το βασιλικό τραπέζι. Καθώς έτρωγε η γριά, λοιπόν, έκρυψε μια φέτα μες στην τσέπη της.

Την είδε ο βασιλιάς και ρώτησε γιατί.

«Έχω στο σπίτι μία γάτα, βασιλιά μου», του απαντάει, «και πήρα κάτι για να φάει κι αυτή».

«Φέρ' την εδώ να φάει όσο θέλει», λέει ο βασιλιάς.

Γυρνάει σπίτι αμέσως η γερόντισσα και λέει της κοπέλας: «Ψωμί δεν έφερα, μα είπε ο βασιλιάς να πας εκεί αν θες να φας».

Χάρηκε η πεντάμορφη, κι επειδή δεν είχε ρούχα, της έδωσε κάποια δικά της η γριά. Κι έδειχνε γερόντισσα τώρα κι εκείνη.

Πήγανε στο παλάτι, έφαγαν, άκουσαν όσες ιστορίες έλεγαν οι άλλοι, και, σαν ήρθε της κοπέλας η σειρά, σηκώνεται και λέει: «Η δική μου ιστορία είναι μεγάλη!».

«Πες τη να τη μάθουμε όλοι!» λέει ο βασιλιάς.

Αρχίζει τότε εκείνη: «Κάποτε ήταν ένας νέος βασιλιάς που είχε ένα άλογο με κάτασπρα φτερά. Μαζί του πέταξε σ' έρημο τόπο, βρήκε μια πορτοκαλιά, πήγε να κόψει ένα πορτοκάλι κι από μέσα βγήκα εγώ».

Άφωνος ο βασιλιάς! Τραβάει τον σκούφο της κοπέλας, που τη νόμιζε γριά, και βλέπει την πεντάμορφη!

Τρελάθηκε απ' τη χαρά του! Άρχισε να τη φιλάει μπροστά στον κόσμο και να λέει σ' όλους τι είχε γίνει!

Έδιωξε ύστερα την Τσάπκα κι έζησε καλά με την αγαπημένη του.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

Η ΚΑΛΗ ΠΕΘΕΡΑ ΚΑΙ Η ΤΕΜΠΕΛΑ ΝΥΦΗ

Διασκευή: Πασχάλης Πράντζιος

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ έξω από ένα χωριό ένας καταυλισμός Τσιγγάνων, όπου πολλές οικογένειες είχαν στήσει τα τσαντίρια τους για λίγο καιρό μέχρι να ξαναφύγουν για καινούρια μέρη.

Ο καταυλισμός τους είχε μια παράξενη ομορφιά, όταν τον κοιτούσες από μακριά! Εκατό πολύχρωμα τσαντίρια, το ένα δίπλα στο άλλο, κοντά σ' έναν καταρράχτη, που τα νερά του έπεφταν σ' ένα ποτάμι. Τριγύρω παντού βουνά και δέντρα, που έριχναν τη σκιά τους στα νερά του ποταμιού, κάνοντάς τα να φαίνονται καταπράσινα. Σ' αυτό το ποτάμι έκαναν το μπάνιο τους οι Τσιγγάνοι κι έπλεναν τα ρούχα τους και ξάπλωναν στη σκιά των δέντρων, ενώ τα τσιγγανόπουλα έπαιζαν με τα νερά και έτρεχαν και σκαρφάλωναν στα δέντρα χαρούμενα.

Μία από τις οικογένειες των Τσιγγάνων είχε έναν γιο, ένα παλικάρι δεκαπέντε χρονών, όμορφο και ψηλό, με μάτια ολόμαυρα. Η μάνα του τον έβλεπε και τον καμάρωνε, αλλά ανησυχούσε γιατί ο γιος της δεν είχε ακόμη παντρευτεί κι οι άλλες Τσιγγάνες της λέγανε πως θα μείνει στο ράφι!

«Άντρα μου, πρέπει κι εμείς να αποκτήσουμε νύφη και να δούμε εγγόνια».

«Μικρός είναι ακόμη, γυναίκα!»

«Οι Τσιγγάνοι τα παντρεύουμε νωρίς τα παιδιά. Θα στείλω προξενιά σ' ένα κορίτσι που το είδα προχθές να χορεύει στον γάμο που ήμασταν καλεσμένοι και μ' άρεσε!»

Ο άντρας ήξερε πως, όταν η γυναίκα του αποφασίσει κάτι, δε γινόταν να της αλλάξει γνώμη και συμφώνησε. Ο γιος τους παντρεύτηκε κι η Τσιγγάνα μάνα έγινε πεθερά και ήταν καλή, δεν έμοιαζε με τις άλλες πεθερές που μάλωναν τις νύφες με το παραμικρό και μερικές φορές τις άφηναν πεινασμένες. Η νύφη της, όμως, ήταν τεμπέλα κι έκανε του κεφαλιού της.

Μια μέρα η πεθερά λέει στη νύφη:

«Κόρη μου, εγώ θα πάω να φέρω νερό από το ποτάμι. Μπορείς να ζυμώσεις εσύ ψωμί;».

«Θα ζυμώσω!»

«Και, μόλις τελειώσεις, τύλιξέ το με την κουβέρτα για να φουσκώσει και πήγαινε να μαζέψεις σβουνιές για ν' ανάψουμε φωτιά να το ψήσουμε».

Η πεθερά έφυγε κι η νύφη με αργές κινήσεις πήρε τη σκάφη, έριξε μέσα νερό και αλεύρι, τα ανακάτεψε λίγο, αλλά κουράστηκε και βγήκε από το τσαντίρι να πάρει αέρα. Βλέπει τρεις Τσιγγάνες, νύφες κι αυτές, να προχωράνε βιαστικά.

«Πού πάτε;»

«Να μαζέψουμε σβουνιές!»

«Σταθείτε, έρχομαι κι εγώ».

Οι άλλες Τσιγγάνες φοβόντουσαν τις πεθερές τους και βάδιζαν γρήγορα για να μην αργήσουν, αλλά η νύφη πήγαινε αργά χαζεύοντας τριγύρω τα ψηλά δέντρα και τις ωραίες σκιές, μέχρι που σταμάτησε σ' ένα μεγάλο πλατάνι και κάθισε για λίγο στον κορμό του να ξεκουραστεί.

Τα πουλάκια τσίου τσίου κελαηδούσαν κι η νύφη νανουρίστηκε κι αποκοιμήθηκε. Η πεθερά στο μεταξύ γύρισε απ' το ποτάμι και βρήκε το ψωμί αζύμωτο και το τσαντίρι ανοιχτό. Ανησύχησε κι η ώρα περνούσε. Έφτασε μεσημέρι, αναγκάστηκε να δανειστεί από τους γείτονες ψωμί για το τραπέζι κι η νύφη δεν είχε επιστρέψει ακόμη. Κόντευε να βραδιάσει, όταν τελικά φάνηκε στον δρόμο.

«Με πήρε ο ύπνος κάτω από έναν πλάτανο, πεθερά. Κρίμα που δεν ήρθες να κοιμηθείς κι εσύ εκεί, ήταν ωραία!»

Η πεθερά, που ήταν καλή, λυπήθηκε να τη μαλώσει και δεν είπε κουβέντα.

Την επόμενη μέρα, οι άλλες νύφες ξύπνησαν πριν ξημερώσει για να σκουπίσουν, να πλύνουν, να μαγειρέψουν, να ψήσουν καφέ στον πεθερό τους μόλις ξυπνούσε.

Όταν η νύφη της καλής πεθεράς άνοιξε τα μάτια της, ο ήλιος είχε βγει για τα καλά!

«Σήκω, νύφη μου, να πας να ψωνίσεις».

Οι άλλες πεθερές πηγαίνανε μόνες τους στο παζάρι και τις νύφες τους δεν τις άφηναν να ξεμυτίσουν από τον καταυλισμό. Η καλή πεθερά, όμως, δεν ήθελε να έχει τη νύφη της φυλακισμένη.

Έτσι, η νύφη σηκώθηκε σιγά σιγά και πήγε να ψωνίσει με τα χρήματα που της έδωσε η πεθερά της. Αλλά, ούτε ντομάτες πήρε ούτε τίποτα που θα μπορούσαν να μαγειρέψουν. Αγόρασε μια μπλούζα, μια φούστα λουλουδάτη, δύο ζευγάρια κάλτσες και πήρε και μερικά μπιχλιμπίδια! Στον δρόμο σκεφτόταν τι θα μπορούσε να πει στην πεθερά της για να δικαιολογηθεί.

«Πεθερά, τα είχαν πουλήσει όλα τα φαγώσιμα κι αγόρασα ρούχα! Σ' αρέσει η μπλούζα μου;» Η πεθερά δεν είπε κουβέντα κι άρχισε να σκέφτεται τι θα μπορούσαν να φάνε το μεσημέρι. Η νύφη έβαλε τα καινούρια ρούχα και πήγε να τα δείξει στις άλλες νύφες κι αυτές μαζεύτηκαν τριγύρω της και την κοιτούσαν με ζήλεια!

Έφτασε το βράδυ κι αν δεν έπιανε βροχή, η νύφη δεν είχε σκοπό να μαζευτεί στο τσαντίρι! Η βροχή δυνάμωνε κι οι Τσιγγάνοι έτρεχαν να στερεώσουν τα τσαντίρια τους για να μην πέσουν από τη βροχή και τον αέρα. Όλες οι νύφες βοηθούσαν, αλλά η δική μας ήταν κου-

ρασμένη κι αποκοιμήθηκε. Η ώρα πέρασε κι οι Τσιγγάνοι ξάπλωσαν με τον φόβο μήπως πλημμυρίσουν και παρακαλούσαν να σταματήσει η βροχή. Κατά τα μεσάνυχτα, η νύφη ένιωσε κόψιμο στην κοιλιά της!

«Οχ, τι κάνω τώρα; Έξω βρέχει. Χμ... και δεν τα κάνω εδώ μέσα;»

Έτσι σκέφτηκε κι έτσι έκανε!

Το πρωί όταν σηκώθηκε η πεθερά κόντεψε να λιποθυμήσει από τη μυρωδιά! Σαν είδε τις ακαθαρσίες νόμισε πως κάποιος ξένος είχε μπει στο τσαντίρι της και τα έκανε, και ξεκίνησε να ουρλιάζει ρίχνοντας κατάρες!

«Όποιος το 'κανε αυτό στο ποτάμι να πέσει και να πνιγεί! Ο ήλιος να του πάρει το φως και να μην ξαναδεί!»

«Μη φωνάζεις, καλέ πεθερά», πετάχτηκε η νύφη μ' ένα χασμουρητό. «Εγώ τα 'κανα, πού να έβγαινα έξω με τόση βροχή;»

«Ε, όχι!» πετάχτηκε ο άντρας της που τόσο καιρό έκανε υπομονή. «Επειδή είναι καλή η μάνα μου, δε θα μας κάνεις εσύ εδώ μέσα ό,τι θέλεις. Σε συγχωρήσαμε μια, σε συγχωρήσαμε δυο, ε, δεν τρώγεσαι άλλο! Μάνα, μάζεψε τα ρούχα της, θα την πάω πίσω στον πατέρα της».

Έτσι, πήρε τη νύφη καβάλα στο άλογο μαζί με τα πράγματά της και τη γύρισε στο τσαντίρι του πεθερού του.

«Και τώρα πες στον πατέρα σου τι έκανε η μάνα μου από την ώρα που σε πήραμε και τι έκανες εσύ!»

Κι η νύφη, ρουφώντας τη μύτη της, άρχισε να λέει τι είχε κάνει.

Ο πατέρας της καταντράπηκε και δεν ήξερε τι να πει.

«Αν είναι έτσι, έχεις δίκιο, γαμπρέ, που μου την έφερες πίσω. Είσαι ελεύθερος. Πάρε αυτά τα λεφτά από μένα να αγοράσεις καινούριο κουστούμι, για να ξαναπαντρευτείς!»

Κι ο γαμπρός ανέβηκε πάνω στο άλογο να πάει στη μάνα του, για να βρουν καινούρια νύφη.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

Φωτογραφία: Ανδρέας Κατσικούδης

Ο ΤΥΦΛΟΣ ΤΣΙΓΓΑΝΟΣ

Διασκευή: Λίτσα Ψαραύτη

Εικονογράφηση: Λέλα Στρούτση

ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ μια φορά ένας νεαρός τυφλός Τσιγγάνος που έπαιζε καλό κλαρίνο και ο κόσμος τον αγαπούσε πολύ. Ήταν γνωστός σε όλους και, κάθε φορά που ο κόσμος άκουγε τις μελωδίες του, έκλαιγε συγκινημένος.

Καθώς το ταλέντο του ήταν γνωστό, μια μέρα τον κάλεσαν να παίξει σ' ένα πανηγύρι, όπου είχαν μαζευτεί πολλοί άνθρωποι. Μόλις όμως άρχισε να παίζει το κλαρίνο, φάνηκε ένα μεγάλο φίδι. Ο κόσμος φοβήθηκε κι άρχισε να φεύγει. Έμεινε μόνο ο τυφλός Τσιγγάνος και το φίδι. Όταν το φίδι είδε ότι ο μουσικός δεν κουνήθηκε από τη θέση του, κατάλαβε ότι δεν έβλεπε και γι' αυτό συνέχισε να παίζει. Τον πλησίασε και τον χτύπησε με την ουρά του. Την ίδια στιγμή ο Τσιγγάνος βρήκε το φως του.

«Αχ, Θεέ μου, επιτέλους βλέπω!»

Όταν όμως είδε το φίδι τρόμαξε.

«Μη με φοβάσαι, εγώ σου έδωσα το φως σου», είπε. «Θέλω όμως μια χάρη από σένα».

«Τι χάρη θέλεις από μένα;» ρώτησε ο Τσιγγάνος.

«Θέλω να μην παντρευτείς ποτέ», είπε το φίδι.

«Έχεις τον λόγο μου. Δε θα παντρευτώ ποτέ στη ζωή μου», συμφώνησε ο Τσιγγάνος μουσικός.

Πέρασε όμως πολύς καιρός, ο μουσικός μεγάλωσε και θέλησε να φτιάξει τη ζωή του. Γνώρισε μια κοπέλα και αποφάσισε να την παντρευτεί. Την ώρα όμως που γινόταν ο γάμος, παρουσιάστηκε το φίδι και άρχισε να στριφογυρίζει, να σφυρίζει και να ενοχλεί. Πήγε κοντά στο παλικάρι και του είπε:

«Κόψε το κεφάλι μου και βάλ' το μέσα στην τσέπη σου».

Το παλικάρι έκοψε τον λαιμό του φιδιού και το έβαλε στην τσέπη του. Γύρισε στο σπίτι του πολύ ταραγμένος και για δεκαπέντε μέρες έκλαιγε μέρα νύχτα και δεν ήξερε τι να κάνει. Όλες εκείνες τις μέρες η γυναίκα του δεν είχε πάρει είδηση ότι ο άντρας της καθόταν σκεφτικός στη βεράντα.

Όταν εκείνος έβαλε μια φορά το χέρι στην τσέπη του κι έπιασε το κεφάλι του φιδιού, φοβήθηκε μήπως το χάσει. Σκέφτηκε λοιπόν να το θάψει, για ν' αγιάσει η ψυχή του. Την άλλη μέρα είδε ότι εκεί όπου είχε θάψει το φίδι φύτρωσε ένα πελώριο δέντρο που έλαμπε. Δεν ήξερε τι δέντρο ήταν και σκέφτηκε να βάζει στοίχημα. Όταν έγινε γνωστό, άρχισαν να έρχονται από παντού οι πιο έξυπνοι άνθρωποι.

Πρώτος πήγε ένας βασιλιάς.

«Αυτό το δέντρο είναι πλατάνι. Αν δεν είναι, χάνω όλη την περιουσία μου».

Τα φύλλα του δέντρου δεν έπεσαν, σημάδι ότι ο βασιλιάς έχασε και το παλικάρι πήρε όλα τα πλούτη του βασιλιά.

Έπειτα πήγε ένας δασολόγος που ήταν και φιλόσοφος.

«Το δέντρο είναι ελιά», είπε. Αλλά κι αυτός έχασε.

Πήγαν και πολλοί άλλοι, αλλά κανένας δεν το βρήκε και ο Τσιγγάνος έγινε πάμπλουτος.

Η γυναίκα του παλικαριού αγόραζε ψάρια από έναν ψαρά κι εκείνος μια μέρα τη ρώτησε: «Τι δουλειά κάνει ο άντρας σου;».

«Βάζει στοιχήματα. Όποιος βρει τι δέντρο είναι αυτό που φυτρώνει στην αυλή μας θα πάρει όλα τα χρήματα που έχει κερδίσει ο άντρας μου. Αν όμως δεν το βρει, χάνει την περιουσία του».

«Ο άντρας σου δεν σου είπε τι δέντρο είναι;» τη ρώτησε ο ψαράς.

«Όχι, δε μου το είπε», απάντησε εκείνη.

«Αυτό σημαίνει ότι δε σε αγαπάει», προσπάθησε ο ψαράς να της βάλει υποψίες.

«Άντρα μου, θέλω να μου πεις τι δέντρο είναι αυτό που έχουμε στην αυλή μας», του είπε όταν γύρισε.

«Φύγε, άσε με ήσυχο στη δουλειά μου», την αποπήρε, κι όσο κι αν επέμενε εκείνη, ο άντρας της δεν της είπε κουβέντα.

Η γυναίκα ξαναπήγε στον ψαρά να πάρει ψάρια κι εκείνος την ξαναρώτησε:

«Σου είπε ο άντρας σου τι δέντρο είναι;».

«Όχι», απάντησε η γυναίκα.

«Καλά κατάλαβα, λοιπόν, ότι δε σε αγαπάει».

Γύρισε η γυναίκα στο σπίτι ανήσυχη και άρχισε να γκρινιάζει και να επιμένει να μάθει το μυστικό του δέντρου.

«Δεν αντέχω άλλο τόσο καιρό να με ζαλίζεις και να με παρακαλάς να σου πω. Μάθε, λοιπόν, ότι είναι φιδίσιο δέντρο», είπε ο άντρας της.

Την ίδια στιγμή τα φύλλα του δέντρου ξεράθηκαν κι έπεσαν.

«Τώρα κατάλαβα ότι με αγαπάς, άντρα μου».

«Πρόσεξε, γυναίκα, μην το πεις, γιατί θα είναι σαν να με σκοτώνεις».

«Ορκίζομαι, δε θα το πω σε κανέναν».

Έπειτα από καιρό η γυναίκα ξαναπήγε στον ψαρά κι εκείνος την ξαναρώτησε: «Σου είπε ο άντρας σου τι δέντρο είναι;».

«Ναι, μου είπε. Είναι δέντρο από κεφάλι φιδιού».

«Άρα ο άντρας σου σε αγαπάει, γι' αυτό μην τον αφήσεις ποτέ».

Μόλις έμαθε το μυστικό ο ψαράς, πήγε και βρήκε τον Τσιγγάνο.

«Ξέρω ότι βάζεις στοιχήματα και έχεις κερδίσει πολλά χρήματα. Ήρθα κι εγώ να στοιχηματίσω, αλλά δεν έχω πολλά λεφτά».

«Δεν πειράζει. Ή θα κερδίσω τα λίγα που έχεις ή θα χάσω όλα όσα έχω κερδίσει ως τώρα. Για πες, λοιπόν, τι είναι το δέντρο;»

«Είναι φιδίσιο κεφάλι», είπε ο ψαράς και την ίδια ώρα το δέντρο ξεράθηκε και εξαφανίστηκε από μπροστά τους.

Ο Τσιγγάνος ταράχτηκε τόσο πολύ, δεν πίστευε στα μάτια του. Εκείνη την ώρα είδε τη γυναίκα του να πλησιάζει.

«Αχ, τι έκανες, άμυαλη», πρόλαβε και είπε και έπεσε νεκρός.

Εκεί ήμουν, εδώ ήρθα!

Δέκα παραμύθια
από την προφορική παράδοση
των Ρομά της Καρδίτσας
δίνουν έμπνευση
σε σημαντικούς συγγραφείς και εικονογράφους
και γίνονται γέφυρα κατανόησης.

Ένας μικρός θησαυρός μέσα από τον οποίο
αναδεικνύονται τα ήθη, τα έθιμα
και η κουλτούρα της φυλής των Τσιγγάνων,
των αιώνιων ταξιδευτών...

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ISBN 978-960-560-135-5